

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Kosicka
Sędziowie:	SO Bożena Rzewuska SO Monika Sawa
Protokolant:	Agnieszka Błachut

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 4 sierpnia 2016 r. w Warszawie

1. sprawy z powództwa K. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa
o odszkodowanie

na skutek apelacji wniesionej przez

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie
z dnia 3 lutego 2014 roku sygn. akt VIII P 489/13

2. sprawy z powództwa A. G.
przeciwko Skarbowi Państwa- Ministrowi Skarbu Państwa
o odszkodowanie

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie
z dnia 5 maja 2014 roku sygn. akt VIII P 1354/13

3. sprawy z powództwa J. K. i M. S.
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa
o odszkodowanie

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie
z dnia 28 kwietnia 2014 roku sygn. akt VIII P 1461/13

4. sprawy z powództwa G. B. i H. M. przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa

o odszkodowanie

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie

z dnia 28 kwietnia 2014 roku sygn. akt VIII P 1442/13

5. sprawy z powództwa J. S. i K. P. przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Skarbu Państwa

o odszkodowanie

na skutek apelacji wniesionej przez powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy - Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie

z dnia 28 kwietnia 2014 roku sygn. akt VIII P 1241/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w sprawie z powództwa K. S. w sprawie sygn. akt VIII P 489/13 w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz K. S. kwotę 16 686,81 zł (szesnaście tysięcy sześćset osiemdziesiąt sześć złotych osiemdziesiąt jeden groszy) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

II. oddała w pozostałym zakresie apelację K. S.;

III. zmienia zaskarżony wyrok w sprawie z powództwa A. G. w sprawie sygn. akt VIII P 1354/13 w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz A. G. kwotę 24 560,97 zł (dwadzieścia cztery tysiące pięćset sześćdziesiąt złotych dziewięćdziesiąt siedem groszy) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

IV. oddała w pozostałym zakresie apelację A. G.;

V. zmienia zaskarżony wyrok w sprawie z powództwa J. K. i M. S. w sprawie sygn. akt VIII P 1461/13 w ten sposób, że:

1. zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz J. K. kwotę 26 712,63 zł (dwadzieścia sześć tysięcy siedemset dwanaście złotych sześćdziesiąt trzy grosze) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

2. zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz M. S. kwotę 22 409,31 zł (dwadzieścia dwa tysiące czterysta dziewięć złotych trzydzieści jeden groszy) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

VI. oddała w pozostałym zakresie apelację J. K. i M. S.;

VII. zmienia zaskarżony wyrok w sprawie z powództwa G. B. i H. M. sygn. akt VIII P 1442/13 w ten sposób, że:

1. zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz G. B. kwotę 22 409,31 zł (dwadzieścia dwa tysiące czterysta dziewięć złotych trzydzieści jeden groszy) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

2. zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz H. M. kwotę 26 712,63 zł (dwadzieścia sześć tysięcy siedemset dwanaście złotych sześćdziesiąt trzy grosze) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

VIII. oddala w pozostałym zakresie apelację G. B. i H. M.;

IX. zmienia zaskarżony wyrok w sprawie z powództwa J. S. i K. P. w sprawie sygn. akt VIII P 1241/13 w ten sposób, że:

1. zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz J. S. kwotę 20 257,65 zł (dwadzieścia tysięcy dwieście pięćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt pięć groszy) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

2. zasądza od Skarbu Państwa - Ministra Skarbu Państwa na rzecz K. P. kwotę 20 257,65 zł (dwadzieścia tysięcy dwieście pięćdziesiąt siedem złotych sześćdziesiąt pięć groszy) z odsetkami za opóźnienie od dnia 9 sierpnia 2016 r. do dnia zapłaty, zaś koszty zastępstwa prawnego wzajemnie znosi między stronami;

X. oddala w pozostałym zakresie apelację J. S. i K. P.;

XI. koszty procesu w instancji odwoławczej, w tym koszty zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej znosi wzajemnie między stronami, zaś wydatki w postępowaniu odwoławczym przejmuje na rzecz Skarbu Państwa.

sygn. akt XXI Pa 334/14

UZASADNIENIE

Powód K. S. pozwem zarejestrowanym pod sygn. akt VIII P 489/13 wniesionym przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa, wniósł o zasądzenie kwoty 41 752 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za brak wydania 880 akcji imiennych zwykłych spółki (...) S.A. w W. oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podał, iż powinien być nabyć prawo do akcji w większej liczbie niż przyznana mu przez Skarb Państwa, gdyż obowiązkiem pozwanego było wydać uprawnionym pracownikom taką pulę akcji, której podstawą był stan w chwili komercjalizacji przedsiębiorstwa, a nie w momencie połączenia spółek. Powód wskazał ponadto, że sam fakt, że w ramach procesu połączenia udziały jednej z łączonych spółek – spółki (...) Sp. z o.o. – zostały wydzielone i potraktowane jako niezależny majątek Skarbu Państwa nie powinno wpływać na zakres uprawnień pracowników do akcji pracowniczych oraz, że fakt takiego zawinionego, niezgodnego z prawem działania pozwanego skutkowało nieprawidłowym ustaleniem puli akcji pracowniczych i pozbawił powoda prawa do 880 akcji.

W piśmie z dnia 6 listopada 2013 r. powód K. S. rozszerzył powództwo o zapłatę kwoty 374,52 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pisma do dnia zapłaty.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że brak jest podstaw prawnych powiększenia puli akcji przeznaczonych do nieodpłatnego udostępnienia uprawnionym pracownikom spółki, w której zatrudniony był powód, o pakiet akcji spółki (...) S.A. będący odpowiednikiem udziałów spółki (...) Sp. z o.o. Pozwany wskazał, iż powód nigdy nie był uprawniony do nieodpłatnego nabycia udziałów spółki (...) Sp. z o.o., pomimo że w spółce tej udziały posiadała spółka (...) S.A., w której zatrudniony był powód. Pozwany podał, że fakt powiązań majątkowych nie przesądza o ilości akcji, na jaką dzielił się kapitał zakładowy (...) S.A. i jaką posiadał Skarb Państwa w tej spółce. Pozwany podniósł ponadto zarzut braku legitymacji biernej Skarbu Państwa, gdyż zgodnie z obowiązującymi przepisami, ewentualną odpowiedzialność i ciężar roszczeń odszkodowawczych ponosi prywatyzowana spółka, a nie Skarb Państwa.

Wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2016 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy Śródmieścia VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie w sprawie o sygn. akt VIII P 489/13 oddalił powództwo w sprawie z powództwa K. S. przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa i zasądził od powoda K. S. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Skarbu Państwa kwotę 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pozostałym zakresie nie obciążył powoda kosztami procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód K. S. był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) w W. w okresie 13.09.1994 – 31.07.2007 r.

W dniu 5 czerwca 2009 roku Przedsiębiorstwo (...) zostało skomercjalizowane, a w dniu 30 lipca 2009 r. do KRS została wpisana spółka (...) S.A. w W..

Przedsiębiorstwo (...) posiadało 100 % udziałów spółki (...) sp. z o.o. w W.. Po komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego, 100 % udziałów spółki (...) sp. z o.o. w W. należało do spółki (...) S.A. w W..

W dniu 28 lutego 2011 r. spółki: Towarzystwo (...)A. w W., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. podpisały plan połączenia spółek w trybie art. 492 § 1 k.s.h., wedle którego w wyniku połączenia powstała (...) S.A. w W.. Na nową spółkę miał przejść cały majątek spółek w zamian za akcje nowej spółki - według stosunku wymiany.

Za 2620 udziałów spółki (...) sp. z o.o. w W. Skarb Państwa otrzymał (...)179 akcji nowej spółki.

Według stosunku wymiany za 20.000.000 akcji (...) S.A. w W. Skarb Państwa otrzymał 20.998.807 akcji nowej spółki.

Wykonywanie czynności technicznych związanych ze sporządzaniem listy uprawnionych pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji, a także zawieraniem umów o nieodpłatne nabycia akcji Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, powierzył spółce (...) S.A. w W..

Powód K. S. był uprawnionym pracownikiem do nabycia nieodpłatnie akcji spółki (...) S.A. w W. i złożył w ustawowym terminie oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Otrzymał (...) akcji spółki (...) S.A. w W..

Powyższych ustaleń Sąd dokonał w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, które nie były kwestionowane przez strony.

Sąd Rejonowy uznał roszczenie K. S. za nieuzasadnione.

Wskazał, że zgodnie z art. 36 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, uprawnionym pracownikom przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, do 15% akcji objętych przez Skarb Państwa w dniu wpisania spółki do rejestru. Akcje zbywa się nieodpłatnie w grupach wyodrębnionych ze względu na okresy zatrudnienia uprawnionych pracowników w komercjalizowanym przedsiębiorstwie państwowym, jego poprzedniku i w spółce powstałej w wyniku komercjalizacji tego przedsiębiorstwa państwowego.

Sąd Rejonowy podał, że zgodnie z art. 38 w/w ustawy uprawnieni pracownicy oraz rolnicy lub rybacy mogą skorzystać z prawa do nabycia akcji nieodpłatnie, o ile w ciągu sześciu miesięcy od dnia wpisania spółki do rejestru złożą pisemne oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Niezłożenie oświadczenia w powyższym terminie powoduje utratę prawa do nieodpłatnego nabycia akcji. Prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych i wygasa z upływem 24 miesięcy od dnia powstania tego prawa. Jeżeli zbycie akcji Skarbu Państwa na zasadach ogólnych nastąpiło w okresie, o którym mowa w ust. 1, prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po 3 miesiącach od upływu terminu na złożenie oświadczenia o zamiarze nabycia akcji. Akcje nabyte nieodpłatnie przez uprawnionych pracowników nie mogą być przedmiotem obrotu przed upływem dwóch lat od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych, z tym że akcje nabyte przez pracowników pełniących funkcję członków zarządu spółki – przed upływem trzech lat od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych.

Sąd I instancji podniósł, że zgodnie z art. 38d w/w ustawy w przypadku wniesienia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji do spółki z udziałem Skarbu Państwa, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może zaoferować uprawnionym pracownikom oraz rolnikom lub rybakom możliwość wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji.

Podstawą ustalenia liczby przysługujących uprawnionym pracownikom oraz rolnikom lub rybakom akcji spółki, do której wniesiono akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, jest wycena wartości aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w zamian za wnoszone akcje. Liczba akcji zbywanych nieodpłatnie uprawnionym pracownikom oraz rolnikom lub rybakom powinna być proporcjonalna do liczby akcji należnych im na podstawie art. 36 albo art. 37 i określa się ją na podstawie stosunku liczby akcji wnoszonych do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa.

Sąd Rejonowy odnosząc się do twierdzeń powoda, że niewłaściwie wyceniono wartość aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w zamian za wnoszone akcje wskazał, że główna teza strony powodowej nie została wykazana w toku niniejszego postępowania. Wskazał, że na okoliczność zaniżenia puli akcji pracowniczych powołano dwa pisma pozwanego (z dnia 26.07.2011 i z dnia 24 lipca 2011 – vide pismo pełnomocnika powoda k. 48 v.), które to pisma stanowią jedynie informację o zastosowanej procedurze zgodnej z przepisami ustawy. Nie stanowią one w żadnym stopniu dowodu, na podstawie którego można by stwierdzić, że wartość aportu została nieprawidłowo wyceniona.

Sąd Rejonowy podniósł, że wycena aportu jako element dziedziny ekonomii, dokonywana jest przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia zawodowe, wiedzę, doświadczenie, z zastosowaniem specjalistycznych procedur. Strona powodowa nie podważyła skutecznie wyceny aportu dokonanej na potrzeby połączenia spółek i obliczenia parytetu wymiany.

Przede wszystkim jak wskazał Sąd, strona powodowa nie przedstawiła dokumentu stanowiącego podstawę roszczeń, który zawierałby wycenę aportu. Trudno zatem w tej sytuacji dywagować na temat prawidłowości bądź nieprawidłowości danego dokumentu. To na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania istnienia szkody, jej wysokości i związku przyczynowego. Niewystarczające jest jedynie podnoszenie niekwestionowanej przecież okoliczności, że spółka (...) S.A. była właścicielem spółki (...) sp. z o.o.

Wobec powyższego, Sąd roszczenie powoda K. S. oddalił, a na podstawie art. 98 k.p.c. zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego, miarkując je do wysokości 800 złotych uznając, że wysokość zasądzonych kosztów zastępstwa procesowego jest adekwatna do czasu i nakładu pracy pełnomocnika w niniejszej sprawie, gdyż sprawa ta jest sprawą jedną z wielu analogicznych spraw, tak więc strona pozwana nie musiała przygotowywać swojego stanowiska procesowego jedynie do niniejszej sprawy. Ponadto, sprawa nie trwała długo, nie było również wielu terminów rozpraw, na których konieczna byłaby obecność pełnomocnika pozwanego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód K. S., zaskarżając wyrok w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania skutkujących stwierdzeniem, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, a mianowicie:

1) art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieuprawnione przyjęcie przez Sąd, że podstawą faktyczną żądań powoda jest twierdzenie, że liczba akcji pracowniczych, która została mu wydana została zaniżona wskutek nieprawidłowej wyceny aportu spółki (...) S.A. i twierdzenie w związku z tym, że powód nie udowodnił roszczenia co do wysokości, podczas gdy w rzeczywistości powód twierdził, że podstawą faktyczną powództwa jest wydanie zbyt małej ilości akcji a to wobec przyjęcia jako podstawę ich obliczenia liczby akcji otrzymanych przez

Ministra Skarbu Państwa za zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. w W. z wyłączeniem części aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o., podczas gdy prawidłowo liczba akcji pracowniczych powinna zostać określona w odniesieniu do akcji uzyskanych za cały majątek (...) S.A., którą to liczbę można było otrzymać przez zsumowanie akcji otrzymanych za zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. i za udziały w spółce (...) sp. z o.o.

2) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nienależytą ocenę zebranego w sprawie i całkowite zaniechanie odniesienia się do faktu, że powód przedstawił wyliczenie liczby akcji (...) S.A., których nie otrzymał jak również podał wartość jednej akcji na podstawie oferty złożonej mu przez Zarząd Spółki Grupa (...) S.A., a którym to twierdzeniom nie zaprzeczył pozwany.

3) art. 278 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie przez Sąd dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości przedsiębiorstw, o co wnioskował powód w piśmie z dnia 27 listopada 2013 r.

Wskazując na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 42.126, 72 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi w następujący sposób: od kwoty 41.752, 20 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, od kwoty 374, 52 zł od dnia wniesienia pisma powoda z dnia 6 listopada 2013 r. do dnia zapłaty ewentualnie zaś o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji. Nadto wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. wniósł o dopuszczenie dowodu z załączonych dokumentów: pisma pozwanego Ministra Skarbu Państwa z dnia 15 września 2011 r., pisma spółki pod nazwą (...) S.A. z dnia 26 września 2011 r., umowy pomiędzy pozwanym a zarządem Spółki (...) S.A. z dnia 28 sierpnia 2009 r., informacji z Sądu z dnia 14 lutego 2014 r. ze sprawy VIII P 1234/13 na okoliczność nieprawidłowego obliczenia akcji pracowniczych w oparciu o część akcji uzyskanych za akcje Spółki (...) S.A. w W. (tj. za zorganizowaną część przedsiębiorstwa) z pominięciem aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. i świadomości tego faktu po stronie pozwanego podczas określania puli akcji pracowniczych oraz niemożności skorzystania z tego dowodu przez powoda we wcześniejszym etapie postępowania.

W uzasadnieniu apelacji podkreślono w szczególności, że Sąd nietrafnie uznał, że powód kwestionował wycenę aportu spółki (...) S.A. dokonaną dla potrzeb połączenia, jak również nie wykazał wartości szkody. Powód wskazał, że do zaniżenia puli akcji pracowniczych, na podstawie której określono także ilość akcji należnych mu w procesie prywatyzacji (...) S.A. w W. doszło na skutek błędu polegającego na nie ujęciu w puli tej akcji, które Skarb Państwa otrzymał według planu połączenia za tą część majątku Spółki (...) S.A., którą były udziały w spółce (...) sp. z o.o. Tym samym nie wycena (...) S.A. była przedmiotem sporu a to, ile akcji w procesie konsolidacji i utworzenia Spółki pod nazwą (...) S.A. (obecnie (...) S.A.) powinno stanowić podstawę wyliczenia akcji pracowniczych. Powód sprecyzował, że wnosi o odszkodowanie za brak przyznania akcji w liczbie 888 sztuk (po zaokrągleniu w dół). Powód podniósł również, że wartość jednej akcji może być ustalona na podstawie aktualnej w dalszym ciągu oferty ich nabycia przez spółkę Grupa (...) S.A. i ofertę tę załączył do pisma procesowego. z dnia 6 listopada 2013 roku. Apelujący wskazał, że jedynym zarzutem było nieprawidłowe wypełnienie przez Ministra Skarbu Państwa ustawowego obowiązku w procesie prywatyzacji a który to polegał na określeniu puli 15 % akcji pracowniczych. Minister wszelako pulę taką określił, jednakowoż w oparciu o nieprawidłową podstawę bazową, tj. liczbę akcji otrzymanych nie za akcje Spółki (...) S.A. odnoszące się do całego majątku tej spółki, a jedynie do „zorganizowanej części przedsiębiorstwa” a dokładnie po wyłączeniu z tego przedsiębiorstwa aktywów w postaci udziałów w spółce zależnej (...) sp. z o.o., w której (...) S.A. posiadała 100% udział. Stąd też, niezależnie od zapisów planu połączenia, Minister Skarbu Państwa faktycznie objął 23.320.986 akcji (...) S.A. w zamian za akcje Spółki (...) S.A. w W., z czego w planie połączenia 20.998.807 akcji (...) SA (obecnie (...) S.A.) przypadało na „zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) SA.” a pozostałe 2.322.179 akcji (...) SA na należące do (...) S.A. w W. udziały w spółce (...) sp. z o.o. Tyle akcji łącznie otrzymał Skarb Państwa w zamian za cały majątek (...) S.A. Fakt bycia pośrednim właścicielem (...) sp. z o.o. nie oznacza zaś, zdaniem apelującego że można wyłączać jej aktywa z procesu prywatyzacji. Pozwany w procesie prywatyzacji postąpił nieprawidłowo o tyle, że patrzył na plan połączenia w sposób wybiórczy, a to na jedną jego pozycję - parytet wymiany akcji obliczonych w pozycji (...) nie biorąc w ogóle pod uwagę odrębnej pozycji (...), chociaż według przepisów kodeksu spółek handlowych te akcje (...), które za spółkę (...) sp. z o.o. miały być wydane, były przeznaczone dla jej udziałowca (D.) a nie pozwanego, który

udziałowcem nie był. Minister występował co najwyżej jako sukcesor (...) S.A., która to spółka akcji (...) S.A. uzyskać już nie mogła, gdyż została równocześnie z nią rozwiązana i następnie wykreślona z rejestru.

Apelujący podkreślił, że gdyby prywatyzacja (...) S.A. odbywała się na podstawie pierwotnej umowy uprawnieni pracownicy otrzymaliby łącznie 15% akcji tej Spółki, w których inkorporowany byłby majątek (...) sp. z o.o. Gdyby też wniesiono do Spółki (...) S.A. akcje (...) S.A. bez formalnego likwidowania spółki (...) sp. z o.o. to wycena aportu obejmowałaby również cały majątek (...) S.A. (nie wyłączając wartości udziałów (...) sp. z o.o.) a pracownicy otrzymując akcje spółki (...) S.A. zaliczaliby w swoich akcjach również pośrednio majątek w spółce (...) sp. z o.o., której właścicielem byłaby Spółka (...) S.A. W obydwu wypadkach akcje pracownicze byłyby warte więcej aniżeli, gdyby udziały (...) sp. z o.o. nie należały do spółki (...) S.A. W przedmiotowej sprawie doszło zaś do sytuacji, jak gdyby do majątku (...) S.A. nie należały udziały (...) sp. z o.o. W ten sposób opierając się literalnie na wyrwanym z kontekstu fragmencie planu połączenia, doszło do wykreowania swoistej fikcji, że w akcjach (...) S.A. nie ma aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. Apelujący podniósł nadto, że gdyby cały majątek (...) S.A. należał do spółek zależnych czy został rozdysponowany po komercjalizacji przez przeniesienie do tych spółek w zamian za ich akcje czy udziały, pracownicy nie otrzymaliby żadnych akcji w procesie prywatyzacji, chociaż przez zakładanie spółek zależnych dochodzi jedynie do zmian struktury majątku, a nie jego wartości, gdzie w miejsce konkretnego aktywa wchodzi surogaty w postaci akcji czy udziałów spółki zależnej.

W odpowiedzi na apelację pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Akta sprawy wraz z apelacją zostały przedstawione Sądowi Okręgowemu XXI Wydziałowi Pracy, gdzie zostały zarejestrowane pod sygn. akt XXI Pa 334/14.

Powód A. G. pozwem zarejestrowanym pod sygn. akt **VIII P 1354/13** skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Ministra Skarbu Państwa, wniósł o zasądzenie kwoty 50 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem niewydania 1076 akcji spółki (...) S.A. w W. oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa A. G. w całości oraz zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 5 maja 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia Wydział VIII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt. VIII P 1354/13 oddalił powództwo oraz zasądził od powoda A. G. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez Ministra Skarbu Państwa kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pozostałym zakresie nie obciążył powoda kosztami procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód był pracownikiem Przedsiębiorstwa (...) w W..

W dniu 5 czerwca 2009 r. Przedsiębiorstwo (...) zostało skomercjalizowane, a w dniu 30 lipca 2009 r. do KRS została wpisana spółka (...) S.A. w W..

Przedsiębiorstwo (...) posiadało 100 % udziałów spółki (...) sp. z o.o. w W.. Po komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego, 100 % udziałów spółki (...) sp. z o.o. w W. należało do spółki (...) S.A. w W..

W dniu 28 lutego 2011 r. spółki Towarzystwo (...) S.A., (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. podpisały plan połączenia spółek w trybie art. 492 § 1 k.s.h, wedle którego w wyniku połączenia powstanie (...) S.A. w W.. Na nową spółkę miał przejść cały majątek spółek za akcje nowej spółki według stosunku wymiany.

Za 2620 udziałów spółki (...) sp. z o.o. w W. Skarb Państwa otrzymał 2322.179 akcji nowej spółki

Według stosunku wymiany, za 20.000.000 akcji (...) S.A. w W., Skarb Państwa otrzymał 20.998.807 akcji nowej spółki.

Stosunek wymiany zastosowany w planie połączenia określa należycie stosunek wymiany akcji spółek uczestniczących w połączeniu na akcje pozwanego.

Wykonywanie czynności technicznych związanych ze sporządzaniem listy uprawnionych pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji a także zawieraniem umów o nieodpłatne nabycia akcji Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, powierzył spółce (...) S.A. w W..

Powód A. G. był uprawnionym pracownikiem do nabycia nieodpłatnie akcji spółki (...) S.A. w W. i złożył w ustawowym terminie oświadczenie o zamiarze nabycia akcji. Otrzymał 9705 akcji spółki (...) S.A. w W..

Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie A. G. jest nieuzasadnione.

Sąd przywołał treść przepisów art. 36 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych, art. 38 w/w i wskazał, że strona powodowa stawia zarzuty, że niewłaściwie wyceniono wartość aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w zamian za wnoszone akcje. Jednakże w ocenie Sądu główna teza strony powodowej nie została wykazana w toku niniejszego postępowania. Wycena aportu, jako element dziedziny ekonomii, dokonywana jest przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia zawodowe, wiedzę, doświadczenie, z zastosowaniem specjalistycznych procedur. Strona powodowa nie podważyła skutecznie wyceny aportu dokonanej na potrzeby połączenia spółek i obliczenia parytetu wymiany. Jak podkreślił Sąd Rejonowy przede wszystkim jednak, strona powodowa nie przedstawiła dokumentu stanowiącego podstawę roszczeń, który zawierałby wycenę aportu. Trudno zatem w tej sytuacji dywagować w ocenie Sądu na temat prawidłowości bądź nieprawidłowości danego dokumentu. To na stronie powodowej spoczywał ciężar wykazania istnienia szkody, jej wysokości i związku przyczynowego. Niewystarczające zdaniem Sądu I instancji jest jedynie podnoszenie niekwestionowanej przecież okoliczności, że spółka (...) S.A. była właścicielem spółki (...) sp. z o.o.

Sąd Rejonowy odkreślił, że pozwany przedstawił opinię niezależnego biegłego rewidenta z badania planu połączenia spółek, z której jednoznacznie wynika, iż stosunek wymiany akcji spółek uczestniczących w połączeniu na akcje pozwanej spółki został należycie określony. Wobec powyższego, tym bardziej to na powodzie spoczywał ciężar dowodu, jednak nie wykazał on, aby wycena aportu została wykonana nieprawidłowo, a wobec powyższej opinii niezależnego rewidenta, w ocenie Sądu jest bezsprzeczne, iż powód otrzymał należną mu ilość akcji.

Wobec powyższego, sąd roszczenie powoda A. G. oddalił, a na podstawie art. 98 k.p.c., na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu strona powodowa została obciążona kosztami procesu. Koszty zastępstwa zostały obliczone na podstawie § 11 ust. 1 pkt. 2 w zw. z § 6 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490). Sąd nie obciążył powoda kosztami procesu w pozostałym zakresie na podstawie 102 k.p.c. ze względu na jego przekonanie o zasadności żądania, jak również rozstrzygnięcia sprawy na pierwszym terminie rozprawy oraz niewielki nakład pracy pełnomocnika pozwanego.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód A. G., zaskarżając wyrok w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania skutkujących stwierdzeniem, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, a mianowicie:

1) art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 321 § 1 k.p.c. i art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieuprawnione przyjęcie przez Sąd, że podstawą faktyczną żądań powoda jest twierdzenie, że liczba akcji pracowniczych, która została mu wydana została zaniżona

wskutek nieprawidłowej wyceny aportu spółki (...) S.A. i stwierdzenie w związku z tym, że powód nie udowodnił roszczenia co do wysokości, podczas gdy w rzeczywistości powód twierdził, że podstawą faktyczną powództwa jest wydanie zbyt małej ilości akcji a to wobec przyjęcia jako podstawę ich obliczenia liczby akcji otrzymanych przez Ministra Skarbu Państwa za zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. w W. z wyłączeniem części aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o., podczas gdy prawidłowo liczba akcji pracowniczych powinna zostać określona w odniesieniu do akcji uzyskanych za cały majątek (...) S.A., którą to liczbę można było otrzymać przez zsumowanie akcji otrzymanych za zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. i za udziały w spółce (...) sp. z o.o.

2) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nienależytą ocenę zebranego w sprawie i całkowite zaniechanie odniesienia się do faktu, że powód przedstawił wyliczenie liczby akcji (...) S.A., których nie otrzymał jak również podał wartość jednej akcji na podstawie oferty złożonej mu przez Zarząd Spółki Grupa (...) S.A., a którym to twierdzeniom nie zaprzeczył pozwany.

3) art. 278 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie przez Sąd dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości przedsiębiorstw, o co wnioskował powód w piśmie z dnia 25 lutego 2014 r.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono między innymi, że powód w toku procesu wskazał, że do zaniżenia puli akcji pracowniczych, na podstawie której określono także ilość akcji należnych mu w procesie prywatyzacji (...) S.A. w W. doszło na skutek błędu polegającego na nie ujęciu w puli tej akcji, które Skarb Państwa otrzymał według planu połączenia za tą część majątku Spółki (...) S.A., którą były udziały w spółce (...) sp. z o.o. Tym samym nie wycena (...) S.A. była przedmiotem sporu a to, ile akcji w procesie konsolidacji i utworzenia Spółki pod nazwą (...) S.A. (obecnie (...) S.A) powinno stanowić podstawę wyliczenia akcji pracowniczych. Podniesiono nadto, że niezależnie od zapisów planu połączenia, Minister Skarbu Państwa faktycznie objął 23.320.986 akcji (...) S.A. w zamian za akcje Spółki (...) S.A. w W., z czego w planie połączenia 20.998.807 akcji (...) S.A. (obecnie (...) S.A.) przypadało na „zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A.” a pozostałe 2.322.179 akcji (...) S.A. na należące do (...) S.A. w W. udziały w spółce (...) sp. z o.o. Tyle akcji łącznie otrzymał Skarb Państwa w zamian za cały majątek (...) S.A. Fakt bycia pośrednim właścicielem (...) sp. z o.o. nie oznacza zaś, że można wyłączać jej aktywa z procesu prywatyzacji. Pozwany w procesie prywatyzacji postąpił nieprawidłowo o tyle, że patrzył na plan połączenia w sposób wybiórczy a to na jedną jego pozycję - parytet wymiany akcji obliczonych w pozycji (...) nie biorąc w ogóle pod uwagę odrębnej pozycji (...), chociaż według przepisów kodeksu spółek handlowych te akcje (...), które za spółkę (...) sp. z o.o. miały być wydane, były przeznaczone dla jej udziałowca (D.) a nie pozwanego, który udziałowcem nie był. Minister występował co najwyżej jako sukcesor (...) S.A., która to spółka akcji (...) S.A. uzyskać już nie mogła, gdyż została równocześnie z nią rozwiązana i następnie wykreślona z rejestru.

Strona apelująca podniosła również, że gdyby prywatyzacja (...) S.A. odbywała się na podstawie pierwotnej umowy uprawnieni pracownicy otrzymaliby łącznie 15% akcji tej Spółki, w których inkorporowany byłby majątek (...) sp. z o.o. Gdyby też wniesiono do Spółki (...) S.A. akcje (...) S.A. bez formalnego likwidowania spółki (...) sp. z o.o. to wycena aportu obejmowałaby również cały majątek (...) S.A. (nie wyłączając wartości udziałów (...) sp. z o.o.) a pracownicy otrzymując akcje spółki (...) S.A. zaliczaliby w swoich akcjach również pośrednio majątek w Spółce (...) sp. z o.o., której właścicielem byłaby Spółka (...) S.A. W obydwu wypadkach akcje pracownicze byłyby warte więcej aniżeli, gdyby udziały (...) sp. z o.o. nie należały do spółki (...) S.A. W przedmiotowej sprawie doszło zaś do sytuacji, jak gdyby do majątku (...) S.A. nie należały udziały (...) sp. z o.o. W ten sposób opierając się literalnie na wyrwanym z kontekstu fragmencie planu połączenia, doszło do wykreowania swoistej fikcji, że w akcjach (...) S.A. nie ma aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. Jak podkreślił apelujący gdyby cały majątek (...) S.A. należał do spółek zależnych czy został rozdysponowany po komercjalizacji przez przeniesienie do tych spółek w zamian za ich akcje czy udziały, pracownicy nie otrzymaliby żadnych akcji w procesie prywatyzacji, chociaż przez pokładanie spółek zależnych dochodzi jedynie do zmian struktury majątku a nie jego wartości, gdzie w miejsce konkretnego aktywa wchodzi surogaty w postaci akcji czy udziałów spółki zależnej.

W odpowiedzi na apelację pozwany Skarb Państwa - Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie apelacji w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Akta sprawy zostały przekazane do XXI Wydziału Pracy Sądu Okręgowego w Warszawie wraz z apelacją, gdzie zostały zarejestrowane pod sygnaturą akt XXI Pa 476/14.

Zarządzeniem z dnia 2 października 2015 r. połączono ww. sprawę do wspólnego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia ze sprawami o sygn. akt XXI Pa 334/14, XXI Pa 477/14, XXI Pa 479/14 i jednocześnie zarządzono prowadzenie ich pod wspólnym numerem XXI Pa 334/14.

Powód J. K. pozwem zarejestrowanym pod **sygn. akt VIII P 1461/13** skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 50 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód M. S. pozwem zarejestrowanym pod **sygn. akt VIII P 1467/13** skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 46 586,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2013 r. połączył sprawę o sygn. akt VIII P 1467/13 ze sprawą o sygn. akt. VIII P 1461/13 do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia i dalej prowadził postępowanie pod sygn. akt VIII P 1461/13.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. akt VIII P 1461/13 Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwa J. K. i M. S. i nie obciążył powodów kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że J. K. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym Przedsiębiorstwo (...) w okresie do 4 października 1972 r. do 9 lipca 1999 r.

M. S. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym Przedsiębiorstwo (...) od 14 maja 1990 r. do 25 lipca 2008 r.

W dniu 8 stycznia 2002 r. „Przedsiębiorstwo (...)” zostało wpisane do rejestru sądowego. W dniu 5 czerwca 2009 r. został dokonany akt komercjalizacji ww. przedsiębiorstwa państwowego w akcie notarialnym Repertorium A nr (...), sporządzonym przez notariusza P. B.. W wyniku komercjalizacji wspomnianego przedsiębiorstwa państwowego, w dniu 30 lipca 2009 r. dokonano wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego spółki pod firmą (...) S.A. Wszystkie akcje w kapitale zakładowym ww. spółki akcyjnej, tj. w liczbie 20.000.0000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, objął Skarb Państwa. W dniu 15 lutego 2010 r. „Przedsiębiorstwo (...)” zostało wykreślone z rejestru. Wpis ten uprawomocnił się w dniu 2 marca 2010r.

W dniu 28 lutego 2011 r. sporządzony został plan połączenia dla pięciu spółek: Towarzystwo (...) S.A., (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. W dniu 13 kwietnia 2011 r. Sąd Rejestrowy dokonał wpisu połączenia tych spółek poprzez utworzenie spółki akcyjnej pod firmą (...) S.A. Firma spółki została zmieniona wpisem z dnia 30 marca 2012 r. na (...) S.A.

„Przedsiębiorstwo (...), a następnie spółka (...) S.A. posiadała 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o., wpisanej do rejestru sądowego w dniu 6 września 2001 r. Spółka (...) sp. z o.o., jako jedna ze spółek

uczestniczących we wspomnianym połączeniu, została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18 sierpnia 2011 r.

W związku z wyżej wskazanym połączeniem oraz prywatyzacją spółki (...) S.A. (ówczesnie (...) S.A.), będącej uniwersalnym następcą (...) S.A., pracownicy (...) S.A. byli uprawnieni do nieodpłatnego nabycia akcji spółki (...) S.A. na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (z późn. zm.).

Podstawą określenia grup pracowniczych był staż pracy, zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji. Pula tzw. akcji pracowniczych dla pracowników (...) S.A. została ustalona w oparciu o wyżej wspomniany plan połączenia, przewidujący parytet wymiany akcji.

W związku z jednoczesnym połączeniem spółki-matki ((...) S.A.) oraz spółki-córki ((...) sp. z o.o.), na potrzeby połączenia, według planu połączenia, zawierającego wycenę wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r., z bilansu (...) S.A. zostały wyodrębnione aktywa tej spółki w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. Wycena nastąpiła na podstawie wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. metodą skorygowanych aktywów netto. Stosunek wymiany akcji (...) S.A. (20.000.000 akcji) ustalono na 20.998.807 akcji (...) S.A., natomiast zamian za 2.620 udziałów (...) sp. z o.o. wydano 2.322.179 akcji (...) S.A. Do planu połączenia zostały załączone m.in. oświadczenia członków Zarządu spółek (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. o wartości majątku tych spółek. Zgodnie z tymi oświadczeniami, wartość aktywów netto spółki (...) S.A. według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. wynosiła 996.345.000,00 złotych, natomiast wartość aktywów netto spółki (...) sp. z o.o. według stanu na ten sam dzień wynosiła 110.182.000,00 złotych.

Liczba akcji przeznaczona do udostępnienia uprawnionym pracownikom wyniosła 3.528.484 akcje (...), tj. spółki utworzonej w wyniku połączenia. W związku z faktem, że nie wszystkie spółki biorące udział w połączeniu podlegały wcześniejszej komercjalizacji, akcje przysługiwały pracownikom następujących spółek: (...) S.A. (3.149.821 akcji), (...) sp. z o.o. (223.616 akcji) oraz (...) sp. z o.o. (155.047) akcji. Pracownicy spółki (...) S.A. byli więc uprawnieni do nabycia 15% akcji z 20.998.807 akcji (...) S.A.

Wykonywanie czynności technicznych związanych ze sporządzaniem listy uprawnionych pracowników do nieodpłatnego nabywania akcji a także zawieraniem umów o nieodpłatne nabycia akcji Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, powierzył spółce (...) S.A. w W..

Spółka (...) sp. z o.o. nie powstała w wyniku komercjalizacji, a wszystkie akcje w spółce (...), przyznane w zamian za udziały w spółce (...) sp. z o.o. objął Skarb Państwa jako jedyny akcjonariusz (...) S.A., w związku z faktem, że obie spółki zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego na skutek połączenia.

Powodowie należeli do grupy pracowników uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji (...) S.A. Zgodnie z listą sporządzoną na podstawie decyzji zarządu (...) S.A. na podstawie art. 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników, powodom przypadło: 10 555 (J. K.) i 8855 (M. S.) akcji (...) z 3.149.821 akcji (...) przypadających pracownikom (...) S.A. Powodowie złożyli w terminie oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji spółki (...). Powodowie zawarli z Ministrem Skarbu Państwa umowę nieodpłatnego nabycia 10 555 (J. K.) i 8855 (M. S.) akcji (...) S.A.

Ponadto, wartość jednej akcji, zgodnie z Uchwałą nr 18/10/2011 Zarządu spółki Grupa (...) S.A. z dnia 24 października 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków emisji i wykonania praw z warrantów subskrypcyjnych serii A oraz złożenia oferty nabycia akcji w spółkach zależnych miała wynosić 47,4476790975 zł. Wartość ta w zbliżeniu odpowiada ilorazowi wartości aktywów netto (...) sp. z o.o., tj. 110.182.000,00 złotych oraz liczby akcji (...) przypadającej w zamian za udziały (...) sp. z o.o. tj. 2.322.179 akcji (110.182.000,00 zł / 2.322.179 = 47,44768 zł), a zatem wartości jednej akcji ustalonej w planie połączenia.

Następcą (...) spółka (...) został (...) S.A. w W..

Sąd Rejonowy wskazał, że ustaleń dokonał na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach osobowych powoda, zaś wnioszek strony powodowej o powołanie biegłego z zakresu rachunkowości przedsiębiorstw celem ustalenia obecnej wartości akcji (...) S.A. oddalił uznając, że jeśli roszczenie powodów podlega oddaleniu, z uwagi na brak jego zasadności, to tym bardziej nie jest zasadne przeprowadzanie dowodu, na okoliczność ustalenia obecnej wartości akcji, które się stronie powodowej nie należą.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo J. K. i M. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie wskazał, że odpowiedzialność Skarbu Państwa wynika z nienależytego wykonania obowiązku zaoferowania uprawnionym pracownikom możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (art. 38d ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji). W ocenie Sądu Rejonowego nie ma podstaw twierdzenie, że Minister Skarbu Państwa był związany ustaleniami wspomnianego planu połączenia, tj. zastosowania wprost parytetu wymiany akcji/udziałów poszczególnych spółek na akcje spółki nowo zawiązanej. Staranne wykonanie obowiązku zaoferowania uprawnionym pracownikom możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, wymagało analizy planu połączenia w celu ustalenia odpowiedniego parytetu wymiany akcji w zamian za aport, jakim było wniesienie spółki (...) S.A. do nowo zawiązanej spółki.

Sąd Rejonowy wskazał, że wobec wygaśnięcia w dniu 16 października 2013 r. prawa do nieodpłatnego nabycia akcji (...), powodowie mogą ewentualnie wystąpić z roszczeniem o odszkodowanie za nie udostępnienie powodowi właściwej liczby akcji.

Podniósł również, że odpowiedzialność Skarbu Państwa za prawidłowe rozdzielanie akcji pracowniczych nie budzi wątpliwości w orzecznictwie. Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego obowiązuje pogląd, że prawo pracownika do nabycia nieodpłatnie akcji Skarbu Państwa stwarza po stronie właściciela ustawowy obowiązek udostępnienia ich pracownikom. W związku z tym, jego nie wykonanie rodzi po stronie pracownika, tj. uprawnionego roszczenie o złożenie oświadczenia o udostępnienie konkretnej liczby akcji, zaś po upływie czasu ich udostępnienia, roszczenie odszkodowawcze dochodzone na zasadach ogólnych. Jeśli utrata nastąpiła wskutek niewłaściwego wykonania obowiązków nałożonych na podmiot zobowiązany do przeprowadzenia procesu nieodpłatnego zbycia akcji, Skarb Państwa odpowiada na podstawie art. 471 k.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008r., sygn. II PK 131/2007).

W ocenie Sądu Rejonowego zarzut pozwanego, że Minister Skarbu Państwa nie ma legitymacji procesowej w niniejszej sprawie, jest niezasadny. Właścicielem i dysponentem akcji (...) S.A. był Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa w W., stąd jest on legitymowany biernie procesowo do występowania w niniejszej sprawie w zakresie roszczeń dotyczących akcji. (...) S.A. wykonywał jedynie czynności techniczne, dotyczące w szczególności ustalenia pracowników uprawnionych do akcji.

Sąd I instancji podniósł, że z ustalonego przez Sąd stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że powodowie byli uprawnieni do nieodpłatnego nabycia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (...) S.A. połączonej wraz ze spółkami: Towarzystwo (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. przez zawiązanie nowej spółki - (...) S.A. w ilości odpowiadającej wycenie wartości aportu w postaci spółki (...) S.A., z uwzględnieniem wartości spółki (...) sp. z o.o.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji zaznaczył, że komercjalizacja następuje na skutek aktu komercjalizacji sporządzonego przez Ministra Skarbu Państwa za Skarb Państwa przekształcającego przedsiębiorstwo państwowe w kapitałową spółkę handlową i wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Sąd Rejonowy wskazał, że przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. nr 118, poz.561 ze zm.) umożliwiają uprawnionym pracownikom nieodpłatne nabycie akcji

komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego tzw. akcji pracowniczych. Zgodnie z art. 38 ust.2 tej ustawy, prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po upływie trzech miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych. Odwołując się do art. 2 pkt 5 cytowanej Ustawy wskazał, że powodowie byli uprawnionymi pracownikami w rozumieniu ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Zgodnie z art. 38d ust. 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji powodowie złożyli oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji, wobec czego, zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy, prawo to nabyli po 3 miesiącach od upływu terminu na złożenie oświadczenia o zamiarze nabycia akcji.

Sąd I instancji podniósł, że mając na uwadze sposób powstania spółki (w trybie art. 492 § 1 ust. 2 Kodeksu spółek handlowych), wobec niej będzie mieć zastosowanie przepis art. 38d ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, zgodnie z którym w przypadku wniesienia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji do spółki z udziałem Skarbu Państwa, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może zaoferować uprawnionym pracownikom możliwość wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji. W niniejszej sprawie bezsporny jest fakt wniesienia spółki (...) S.A. powstałej w wyniku komercjalizacji, a także jej spółki-córki (...) sp. z o.o. spółki z udziałem Skarbu Państwa – (...) S.A.

Sąd Rejonowy podkreślił, że zgodnie z art. 38d ust. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, podstawą ustalenia liczby przysługujących uprawnionym pracownikom akcji spółki, do której wniesiono akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, jest wycena wartości aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w zamian za wnoszone akcje. Liczba akcji zbywanych nieodpłatnie uprawnionym pracownikom powinna być proporcjonalna do liczby akcji należnych im na podstawie art. 36 i określa się ją na podstawie stosunku liczby akcji wnoszonych do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa.

W ocenie Sądu I instancji analiza podstawy faktycznej powództwa jednoznacznie wskazuje na prawidłowe wyliczenie liczby akcji (...) S.A. zbywanych nieodpłatnie uprawnionym pracownikom (...) S.A. w stosunku do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa. Podstawą wyliczenia liczby akcji pracowniczych był Plan połączenia z dnia 28 lutego 2011 r., zawierający wycenę wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. Wyłączenie wartości (...) sp. z o.o. z aktywów (...) S.A. było zabiegiem koniecznym w celu uniknięcia podwójnego uwzględnienia wartości spółki (...) sp. z o.o. w wartości spółki nowo zawiązanej na potrzeby połączenia, a także, w ocenie Sądu, było konieczne w celu właściwej realizacji obowiązków Skarbu Państwa i uprawnień pracowników wynikających z art. 38d i art. 36 ustawy.

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko pozwanego, że powodowie nie byli uprawnieni do nabycia akcji spółki (...) sp. z o.o. ze względu na brzmienie art. 38 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Zgodnie z tym przepisem, prawo do nieodpłatnego nabycia akcji może być wykorzystane przez uprawnionych pracowników tylko w jednej spółce, a uprawniony przed nabyciem akcji składa oświadczenie, że nie skorzystał z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji w innej spółce. W niniejszej sprawie jak stwierdził Sąd mamy do czynienia z dwoma odrębnymi bytami prawnymi.

Sąd podzielił również pogląd Sadu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 27 maja 2009 r. sygn. akt II PK 297/08: że „Przepisy dotyczące nieodpłatnego nabycia akcji powinny być interpretowane ściśle, aczkolwiek, jeżeli zostaną spełnione przesłanki nabycia prawa do akcji, to nie ma podstaw do restrykcyjnego interpretowania na niekorzyść osób uprawnionych.” Zdaniem Sądu skoro przepis art. 36 ustawy mówi o prawie pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji przedsiębiorstwa to właśnie tego, którego są pracownikami, a nie innego (którego jedynym udziałowcem jest pracodawca powoda). Przepis art. 38d ust. 3 wskazuje, że podstawą ustalenia liczby przysługujących uprawnionym pracownikom akcji spółki, do której wniesiono akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, jest wycena wartości aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych. Ustawa, szczególnie art. 38d, nie przyznaje pracownikom prawa do objęcia akcji innej spółki, która także się łączy, mimo, że ich pracodawca jest jej udziałowcem. Z powyższych względów Sąd Rejonowy orzekł o oddaleniu powództwa.

Apelację od powyższego wyroku złożyli powodowie: J. K. i M. S.. W jednorodnych apelacjach, wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji. Nadto, wnieśli o zasądzenie od pozwanego na ich rzecz zwrotu kosztów procesu w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania oraz prawa materialnego skutkujących stwierdzeniem, że Sąd pierwszej instancji nie rozpoznał istoty sprawy, a mianowicie:

1) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez ujawnienie przez Sąd wewnętrznej sprzeczności w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie z jednej strony, że powód był uprawniony do nieodpłatnego objęcia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (...) S.A. połączonej z innymi wskazanymi spółkami w ilości odpowiadającej wycenie wartości aportu w postaci spółki (...) S.A., z uwzględnieniem wartości spółki (...) sp. z o.o. (str. 7 uzasadnienia) z równoczesnym stwierdzeniem, że analiza podstawy faktycznej powództwa jednoznacznie wskazuje na prawidłowe wyliczenie liczby akcji spółki (...) S.A. zbywanych nieodpłatnie pracownikom (...) S.A. w stosunku do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa (str. 9 uzasadnienia) oraz, że pracownicy byli uprawnieni do nabycia 15% akcji z 20.998.807 akcji (...) S.A. (str. 3 uzasadnienia).

2) art. 278 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie przez Sąd dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości przedsiębiorstw o co wnioskowali obaj powodowie;

3) art. 38 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji poprzez bezzasadne przyjęcie, że przepis ten winien zostać zastosowany w przedmiotowej sprawie jako podstawa oddalenia powództwa podczas, gdy powód nie wywodził podstawy swego żądania na fakcie bycia uprawnionym pracownikiem (...) sp. z o.o. zaś podstawą jego żądania był wyłącznie zarzut nieprawidłowego ustalenia puli akcji pracowniczych w oparciu o tą część planu połączenia, która określała parytet wymiany akcji zorganizowanej części przedsiębiorstwa (...) S.A. z pominięciem części planu połączenia określającej liczbę akcji przyznanych w zamian za część majątku tej spółki w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o.

W uzasadnieniu swoich apelacji podnieśli między innymi, że stanowisko Sądu I instancji jest wewnętrznie sprzeczne. Z jednej bowiem strony Sąd przychylił się do twierdzenia, że podstawą wyliczenia akcji pracowniczych powinny być akcje otrzymane przez Skarb Państwa w zamian za cały majątek spółki (...) S.A. z uwzględnieniem wyceny aportu spółki (...) sp. z o.o. (str. 7 uzasadnienia) - co sugeruje, że pula akcji pracowniczych winna być wyliczona z sumy akcji objętych według planu połączenia za zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. i (...) sp. z o.o. (czyli z 23.320.986 akcji) z drugiej zaś twierdzi, że pracownicy uprawnieni byli jednakowoż do objęcia 15 % akcji z 20.998.807 akcji (co odpowiada akcjom przyznanym za „zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. bez uwzględnienia spółki (...) sp. z o.o. - str. 3 i 9 uzasadnienia). Apelujący podkreślili ponadto, że Sąd z zupełnie niezrozumiałych względów doszedł do przekonania, że żądanie powodów oparte na założeniu, że podstawą do obliczenia akcji pracowniczych winna być suma akcji otrzymanych według wyceny z planu połączenia za zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A. mieści się w hipotezie art. 38 ust 5 ustawy a jak podnieśli tak nie jest. Spółka (...) sp. z o.o. należała do (...) S.A. i tylko w związku z tym powodowie jako uprawnieni pracownicy (...) S.A. upatrywał swojej szkody. Zdarzeniem stanowiącym źródło szkody było nieprawidłowe ustalenie puli akcji pracowniczych w związku z bezkrytycznym recypowaniem przez Ministra Skarbu Państwa planu połączenia co w konsekwencji doprowadziło do tego, że akcje pracownicze zostały wydane nie w zamian za akcje uzyskane przez Skarb Państwa za cały majątek (...) S.A. a jedynie jego część (bez spółki (...) sp. z o.o.). Zatem kwestie powiązań osobowych i pracowniczych powodów ze spółką (...) sp. z o.o. nie mają żadnego znaczenia, na pierwszym zaś planie znajdują się wyłącznie kwestie majątkowe. Dlatego też powodowie oparli podstawę prawną roszczenia na art. 38d ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Podniesiono również, że wyodrębnienie części aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. było li tylko i wyłącznie zabiegiem czysto technicznym na potrzeby konsolidacji, aby można ją było zarejestrować w Krajowym Rejestrze Sądowym. Na potrzeby prywatyzacji należało rzecz ująć globalnie i ustalić, ile w rzeczywistości (materialnie) Skarb Państwa otrzymał akcji (...) S.A. za majątek spółki (...) S.A. bez dzielenia go na dwie odrębne pozycje.

Jak podkreślili apelujący istotą bowiem procesu prywatyzacji jest wydanie pracownikom ekwiwalentu za cały majątek spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, ustawa o komercjalizacji i prywatyzacji nigdzie nie przewiduje, by pula akcji pracowniczych miała być obliczona w oparciu o okrojony fragment majątku takiej spółki.

Tym samym, w opisanej procedurze konsolidacji doszło do sytuacji, o której mowa w art. 38d ust. 1 w zw. z art. 38b ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, tj. połączenia Spółki z udziałem Skarbu Państwa z inną spółką. Wobec powyższego pracownicy nie mogli otrzymać „w naturze” 15% akcji (...) S.A. w W., gdyż nie zmaterializowało się jeszcze zdarzenie, o którym mowa w art. 38 ust. 2 ustawy, którym jest zbycie pierwszych akcji.

Do takiego zbycia akcji nie doszło wprawdzie względem akcji (...) S.A. a dopiero po połączeniu z innymi Spółkami i utworzeniu Spółki pod ówczesną nazwą (...) S.A. (obecnie (...) SA) a przedmiotem zbycia były akcje (...) SA tym niemniej z punktu widzenia pracowników winno to być zdarzenie neutralne i powinni oni otrzymać surogaty w postaci tożsamej wartościowo liczby akcji w nowo zawiązanej spółce, jakie posiadaliby, gdyby przedmiotem prywatyzacji była Spółka (...) SA w W..

Ustalenie wartości bazowej tj. liczby akcji przydzielonych pracownikom (15%, o których mowa w art. 36 ustawy) nastąpiła na etapie prywatyzacji w sposób niewłaściwy a mianowicie w oparciu o wskazaną w planie połączenia „zorganizowaną część przedsiębiorstwa” tj. liczbę akcji uzyskanych po wyłączeniu aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. niezależnie od zapisów planu połączenia. Minister Skarbu Państwa faktycznie objął 23.320.986 akcji (...) S.A. w zamian za akcje Spółki (...) S.A. w W., z czego w planie połączenia 20.998.807 akcji (...) SA. (obecnie (...) S.A.) przypadało na „zorganizowaną część przedsiębiorstwa (...) S.A.” a pozostałe 2.322.179 akcji (...) S.A. na należące do (...) S.A. w W. udziały w spółce (...) sp. z o.o. Tyle akcji łącznie otrzymał Skarb Państwa w zamian za cały majątek (...) S.A. Fakt bycia pośrednim właścicielem (...) sp. z o.o. nie oznacza zaś, że można wyłączać jej aktywa z procesu prywatyzacji. Pozwany w procesie prywatyzacji postąpił nieprawidłowo o tyle, że patrzył na plan połączenia w sposób wybiórczy a to na jedną jego pozycję - parytet wymiany akcji obliczonych w pozycji (...) nie biorąc w ogóle pod uwagę odrębnej pozycji (...), chociaż według przepisów kodeksu spółek handlowych te akcje (...), które za spółkę (...) sp. z o.o. miały być wydane, były przeznaczone dla jej udziałowca (D.) a nie pozwanego, który udziałowcem nie był. Minister występował co najwyżej jako sukcesor (...) S.A., która to spółka akcji (...) S.A. uzyskać już nie mogła, gdyż została równocześnie z nią rozwiązana i następnie wykreślona z rejestru. Zatem materialnie akcje przyznane w planie połączenia pod pozycjami (...) sp. z o.o.” i (...) S.A.” (w rzeczywistości zorganizowana część przedsiębiorstwa tej Spółki) zostały przez Ministra Skarbu Państwa objęte „w zamian” za akcje (...) S.A., w których to akcjach inkorporowany jest wszak cały majątek spółki. Żaden przepis kodeksu spółek handlowych nie przewiduje, by akcja dawała ułamkowe prawo własności do części majątku a nie całości.

Podniesiono nadto, że gdyby prywatyzacja (...) S.A. odbywała się na podstawie pierwotnej umowy uprawnieni pracownicy otrzymaliby łącznie 15% akcji tej Spółki, w których inkorporowany byłby majątek (...) sp. z o.o. Gdyby też wniesiono do Spółki (...) SA. akcje (...) SA. bez formalnego likwidowania spółki (...) sp. z o.o. to wycena aportu obejmowałaby również cały majątek (...) S.A. (nie wyłączając wartości udziałów (...) sp. z o.o.) - a pracownicy otrzymując akcje spółki (...) SA. zaliczaliby w swoich akcjach również pośrednio majątek w Spółce (...) sp. z o.o., której właścicielem byłaby Spółka (...) S.A. W obydwu wypadkach akcje pracownicze byłyby warte więcej aniżeli, gdyby udziały (...) sp. z o.o. nie należały do spółki (...) S.A. W przedmiotowej sprawie doszło zaś do sytuacji, jak gdyby do majątku (...) S.A. nie należały udziały (...) sp. z o.o. W ten sposób opierając się literalnie na wyrwanym z kontekstu fragmencie planu połączenia, doszło do wykreowania swoistej fikcji, że w akcjach (...) SA. nie ma aktywów w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. Idąc dalej, gdyby cały majątek (...) SA. należał do spółek zależnych czy został rozdysponowany po komercjalizacji przez przeniesienie do tych spółek w zamian za ich akcje czy udziały, pracownicy nie otrzymaliby żadnych akcji w procesie prywatyzacji, chociaż przez zakładanie spółek zależnych dochodzi jedynie do zmian struktury majątku a nie jego wartości, gdzie w miejsce konkretnego aktywa wchodzi surogaty w postaci akcji czy udziałów spółki zależnej.

Akta sprawy wraz z apelacjami powodów J. K. i M. S. zostały przekazane Sądowi Okręgowemu, XXI Wydziałowi Pracy, gdzie zostały zarejestrowane pod sygnaturą akt. XXIPa 477/14. Zarządzeniem z dnia 2 października 2015 r. powyższa

sprawa została połączona do wspólnego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia ze sprawami o sygn. akt XXI Pa 334/14, XXI Pa 476/14, XXI Pa 478/14 i XX IPa 479/14 i dalej prowadzono je pod wspólną sygnaturą XXI Pa 334/14.

Powód H. M. pozwem zarejestrowanym **pod sygn. akt VIII P 1442/13** skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 50 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód G. B. pozwem zarejestrowanym **pod sygn. akt VIII P 1445/13** skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa, wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 46 586,08 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy połączył niniejszą sprawę do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VIII P 1445/13 i dalej prowadził postępowanie pod sygn. akt VIII P 1442/13.

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił powództwa G. B. i H. M. i nie obciążył powodów kosztami postępowania.

Sąd Rejonowy ustalił, że H. M. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym Przedsiębiorstwo (...) w okresie od 2 kwietnia 1979 r. do 23 grudnia 2008 r.

G. B. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym Przedsiębiorstwo (...) do 17 października 1990 r. do 1 sierpnia 2008 r. i od 4 sierpnia 2008 r. do 31 lipca 2010 r.

W dniu 8 stycznia 2002 r. „Przedsiębiorstwo (...)” zostało wpisane do rejestru sądowego. W dniu 5 czerwca 2009 r. został dokonany akt komercjalizacji ww. przedsiębiorstwa państwowego w akcie notarialnym Repertorium A nr (...), sporządzonym przez notariusza P. B.. W wyniku komercjalizacji wspomnianego przedsiębiorstwa państwowego, w dniu 30 lipca 2009 r. dokonano wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego spółki pod firmą (...) S.A. Wszystkie akcje w kapitale zakładowym ww. spółki akcyjnej, tj. w liczbie 20.000.0000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, objął Skarb Państwa. W dniu 15 lutego 2010 r. „Przedsiębiorstwo (...)” zostało wykreślone z rejestru. Wpis ten uprawomocnił się w dniu 2 marca 2010r.

W dniu 28 lutego 2011 r. sporządzony został plan połączenia dla pięciu spółek: Towarzystwo (...) S.A., (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. W dniu 13 kwietnia 2011 r. Sąd Rejestrowy dokonał wpisu połączenia tych spółek poprzez utworzenie spółki akcyjnej pod firmą (...) S.A. Firma spółki została zmieniona wpisem z dnia 30 marca 2012 r. na (...) S.A.

Przedsiębiorstwo (...), a następnie spółka (...) S.A. posiadała 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o., wpisanej do rejestru sądowego w dniu 6 września 2001 r. Spółka (...) sp. z o.o., jako jedna ze spółek uczestniczących we wspomnianym połączeniu, została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18 sierpnia 2011 r.

W związku z wyżej wskazanym połączeniem oraz prywatyzacją spółki (...) S.A. (ówczesnie (...) S.A.), będącej uniwersalnym następcą (...) S.A., pracownicy (...) S.A. byli uprawnieni do nieodpłatnego nabycia akcji spółki (...) S.A. na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (z późn. zm.).

Podstawą określenia grup pracowniczych był staż pracy, zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji. Pula tzw. akcji pracowniczych dla pracowników (...) S.A. została ustalona w oparciu o wyżej wspomniany plan połączenia, przewidujący parytet wymiany akcji.

W związku z jednoczesnym połączeniem spółki-matki ((...) S.A.) oraz spółki-córki ((...) sp. z o.o.), na potrzeby połączenia, według planu połączenia, zawierającego wycenę wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r., z bilansu (...) S.A. zostały wyodrębnione aktywa tej spółki w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. Wycena nastąpiła na podstawie wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. metodą skorygowanych aktywów netto. Stosunek wymiany akcji (...) S.A. (20.000.000 akcji) ustalono na 20.998.807 akcji (...) S.A., natomiast zamian za 2.620 udziałów (...) sp. z o.o. wydano 2.322.179 akcji (...) S.A. Do planu połączenia zostały załączone m.in. oświadczenia członków Zarządu spółek (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. o wartości majątku tych spółek. Zgodnie z tymi oświadczeniami, wartość aktywów netto spółki (...) S.A. według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. wynosiła 996.345.000,00 złotych, natomiast wartość aktywów netto spółki (...) sp. z o.o. według stanu na ten sam dzień wynosiła 110.182.000,00 złotych.

Liczba akcji przeznaczona do udostępnienia uprawnionym pracownikom wyniosła 3.528.484 akcje, (...) tj. spółki utworzonej w wyniku połączenia. W związku z faktem, że nie wszystkie spółki biorące udział w połączeniu podlegały wcześniejszej komercjalizacji, akcje przysługiwały pracownikom następujących spółek: (...) S.A. (3.149.821 akcji), (...) sp. z o.o. (223.616 akcji) oraz (...) sp. z o.o. (155.047) akcji. Pracownicy spółki (...) S.A. byli więc uprawnieni do nabycia 15% akcji z 20.998.807 akcji (...) S.A.

Wykonywanie czynności technicznych związanych ze sporządzaniem listy uprawnionych pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji a także zawieraniem umów o nieodpłatne nabycia akcji Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, powierzył spółce (...) SA w W..

Spółka (...) sp. z o.o. nie powstała w wyniku komercjalizacji, a wszystkie akcje w spółce (...), przyznane w zamian za udziały w spółce (...) sp. z o.o. objął Skarb Państwa jako jedyny akcjonariusz (...) S.A., w związku z faktem, że obie spółki zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego na skutek połączenia.

Powodowie należeli do grupy pracowników uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji (...) S.A. Zgodnie z listą sporządzoną na podstawie decyzji zarządu (...) S.A. na podstawie art. 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabycia akcji przez uprawnionych pracowników, powodom przypadło: 8855 (G. B.) i 10 555 (H. M.) akcji (...) z 3.149.821 akcji (...) przypadających pracownikom (...) S.A. Powodowie złożyli w terminie oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji spółki (...). Powodowie zawarli z Ministrem Skarbu Państwa umowę nieodpłatnego nabycia 8855 (G. B.) i 10 555 (H. M.) akcji (...) S.A.

Ponadto, wartość jednej akcji, zgodnie z Uchwałą nr 18/10/2011 Zarządu spółki Grupa (...) S.A. z dnia 24 października 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków emisji i wykonania praw z warrantów subskrypcyjnych serii A oraz złożenia oferty nabycia akcji w spółkach zależnych miała wynosić 47,4476790975 zł. Wartość ta w zbliżeniu odpowiada ilorazowi wartości aktywów netto (...) sp. z o.o., tj. 110.182.000,00 złotych oraz liczby akcji (...) przypadającej w zamian za udziały (...) sp. z o.o. tj. 2.322.179 akcji ($110.182.000,00 \text{ zł} / 2.322.179 = 47,44768 \text{ zł}$), a zatem wartości jednej akcji ustalonej w planie połączenia.

Następcą (...) spółka (...) został (...) S.A. w W..

Sąd Rejonowy wskazał, że ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach osobowych powoda oraz dokumentów znajdujących się w aktach, wskazując, że stan faktyczny pomiędzy stronami był bezsporny, różnice dotyczyły oceny prawnej zgłoszonego roszczenia. Sąd wskazał również, że oddalił wniosek strony powodowej o powołanie biegłego z zakresu rachunkowości przedsiębiorstw celem ustalenia obecnej wartości akcji (...) S.A. mając na uwadze, że jeśli roszczenie powodów podlega oddaleniu z uwagi na brak jego zasadności, to tym bardziej nie jest zasadne przeprowadzanie dowodu, na okoliczność ustalenia obecnej wartości akcji, które się stronie powodowej nie należą.

Sąd Rejonowy uznał, że powództwo G. B. i H. M. nie zasługuje na uwzględnienie.

Podkreślił, że odpowiedzialność Skarbu Państwa wynika z nienależytego wykonania obowiązku zaoferowania uprawnionym pracownikom możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (art. 38d ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji). W ocenie Sadu Rejonowego nie ma podstaw twierdzenie pozwanego, że Minister Skarbu Państwa był związany ustaleniami wspomnianego planu połączenia tj. zastosowania wprost parytetu wymiany akcji/udziałów poszczególnych spółek na akcje spółki nowo zawiązanej. Staranne wykonanie obowiązku zaoferowania uprawnionym pracownikom możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, wymagało analizy planu połączenia w celu ustalenia odpowiedniego parytetu wymiany akcji w zamian za aport, jakim było wniesienie spółki (...) S.A. do nowo zawiązanej spółki. Nadto wskazał, że wobec wygaśnięcia w dniu 16 października 2013 r. prawa do nieodpłatnego nabycia akcji (...), powodowie mogą ewentualnie wystąpić z roszczeniem o odszkodowania za nie udostępnienie powodowi właściwej liczby akcji.

Sąd Rejonowy podkreślił, że odpowiedzialność Skarbu Państwa za prawidłowe rozdzielenie akcji pracowniczych nie budzi wątpliwości w orzecznictwie. Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego obowiązuje pogląd, że prawo pracownika do nabycia nieodpłatnie akcji Skarbu Państwa stwarza po stronie właściciela ustawy obowiązek udostępnienia ich pracownikom. W związku z tym, jego nie wykonanie rodzi po stronie pracownika, tj. uprawnionego roszczenie o złożenie oświadczenia o udostępnienie konkretnej liczby akcji, zaś po upływie czasu ich udostępnienia, roszczenie odszkodowawcze dochodzone na zasadach ogólnych. Jeśli utrata nastąpiła wskutek niewłaściwego wykonania obowiązków nałożonych na podmiot zobowiązany do przeprowadzenia procesu nieodpłatnego zbycia akcji, Skarb Państwa odpowiada na podstawie art. 471 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008r., sygn. II PK 131/2007).

Sąd I instancji, odnosząc się do zarzutu pozwanego, że Minister Skarbu Państwa nie ma legitymacji procesowej w niniejszej sprawie, stwierdził że jest on niezasadny. Właścicielem i dysponentem akcji (...) S.A. był Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa w W., stąd jest on legitymowany biernie procesowo do występowania w niniejszej sprawie w zakresie roszczeń dotyczących akcji. (...) S.A. wykonywał jedynie czynności techniczne, dotyczące w szczególności ustalenia pracowników uprawnionych do akcji.

W ocenie Sądu Rejonowego powodowie byli uprawnieni do nieodpłatnego nabycia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (...) S.A. połączonej wraz ze spółkami Towarzystwo (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. przez zawiązanie nowej spółki - (...) S.A. w ilości odpowiadającej wycenie wartości aportu w postaci spółki (...) S.A., z uwzględnieniem wartości spółki (...) sp. z o.o.

W pierwszej kolejności Sąd wskazał, że komercjalizacja następuje na skutek aktu komercjalizacji sporządzonego przez Ministra Skarbu Państwa za Skarb Państwa przekształcającego przedsiębiorstwo państwowe w kapitałową spółkę handlową i wpisu do rejestru przedsiębiorców.

Podkreślił nadto, że przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. nr 118, poz.561 ze zm.) umożliwiają uprawnionym pracownikom nieodpłatne nabycie akcji komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego tzw. akcji pracowniczych. Zgodnie z art. 38 ust.2 tej ustawy, prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po upływie trzech miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych. Odwołując się do art. 2 pkt. 5 cytowanej ustawy wskazał, że powodowie byli uprawnionymi pracownikami w rozumieniu ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Nadto zgodnie z art. 38d ust. 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji złożyli oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji, wobec czego, zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy, prawo to nabyli po 3 miesiącach od upływu terminu na złożenie oświadczenia o zamiarze nabycia akcji.

Sąd I instancji zauważył, że mając na uwadze sposób powstania spółki (w trybie art. 492 § 1 ust. 2 Kodeksu spółek handlowych), wobec niej będzie mieć zastosowania przepis art. 38d ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji,

zgodnie z którym w przypadku wniesienia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji do spółki z udziałem Skarbu Państwa, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może zaoferować uprawnionym pracownikom możliwość wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji.

Sąd I instancji podniósł, że w niniejszej sprawie bezsporny jest fakt wniesienia spółki (...) S.A. powstałej w wyniku komercjalizacji, a także jej spółki-córki (...) sp. z o.o. spółki z udziałem Skarbu Państwa – (...) S.A.

Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 38d ust. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, podstawą ustalenia liczby przysługujących uprawnionym pracownikom akcji spółki, do której wniesiono akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, jest wycena wartości aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w zamian za wnoszone akcje. Liczba akcji zbywanych nieodpłatnie uprawnionym pracownikom powinna być proporcjonalna do liczby akcji należnych im na podstawie art. 36 i określa się ją na podstawie stosunku liczby akcji wnoszonych do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa.

Analiza podstawy faktycznej powództwa jednoznacznie zdaniem Sądu wskazuje na prawidłowe wyliczenie liczby akcji (...) S.A. zbywanych nieodpłatnie uprawnionym pracownikom (...) S.A. w stosunku do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa. Podstawą wyliczenia liczby akcji pracowniczych był Plan połączenia z dnia 28 lutego 2011 r., zawierający wycenę wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. (czyli sprzed połączenia).

Wyłączenie wartości (...) sp. z o.o. z aktywów (...) S.A. było zdaniem Sądu zabiegiem koniecznym w celu uniknięcia podwójnego uwzględnienia wartości spółki (...) sp. z o.o. w wartości spółki nowo związanej na potrzeby połączenia, a także, było konieczne w celu właściwej realizacji obowiązków Skarbu Państwa i uprawnień pracowników wynikających z art. 38d i art. 36 ustawy.

Sąd Rejonowy podzielił stanowisko pozwanego, że powodowie nie byli uprawnieni do nabycia akcji spółki (...) sp. z o.o. ze względu na brzmienie art. 38 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Zgodnie z tym przepisem, prawo do nieodpłatnego nabycia akcji może być wykorzystane przez uprawnionych pracowników tylko w jednej spółce, a uprawniony przed nabyciem akcji składa oświadczenie, że nie skorzystał z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji w innej spółce. W niniejszej sprawie zdaniem Sądu mamy do czynienia z dwoma odrębnymi bytami prawnymi.

Sąd Rejonowy podzielił pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 27 maja 2009 r. sygn. akt II PK 297/08: że „Przepisy dotyczące nieodpłatnego nabycia akcji powinny być interpretowane ściśle, aczkolwiek, jeżeli zostaną spełnione przesłanki nabycia prawa do akcji, to nie ma podstaw do restrykcyjnego interpretowania na niekorzyść osób uprawnionych.” Sąd wskazał, że art. 36 ustawy mówiąc o prawie pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji przedsiębiorstwa to właśnie tego, którego są pracownikami, a nie innego (którego jedynym udziałowcem jest pracodawca powoda). Nadto wskazał, że art. 38d ust. 3 jasno mówi, że podstawą ustalenia liczby przysługujących uprawnionym pracownikom akcji spółki, do której wniesiono akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, jest wycena wartości aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych. Ustawa, szczególnie art. 38d, nie przyznaje pracownikom prawa do objęcia akcji innej spółki, która także się łączy, mimo, że ich pracodawca jest jej udziałowcem.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy oddalił powództwo G. B. i H. M..

Apelacje od powyższego wyroku złożyli powodowie G. B. i H. M.. W jednorodnych apelacjach wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do rozpoznania przez Sąd I instancji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania oraz prawa materialnego, skutkujących nierozpoznaniem istoty sprawy, a mianowicie:

1) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez ujawnienie przez Sąd wewnętrznej sprzeczności w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie z jednej strony, że powód był uprawniony do nieodpłatnego objęcia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (...) S.A. połączonej z innymi wskazanymi spółkami w ilości odpowiadającej wycenie wartości aportu w postaci spółki (...) S.A., z uwzględnieniem wartości spółki (...) sp. z o.o. (str. 7 uzasadnienia) z równoczesnym stwierdzeniem, że analiza podstawy faktycznej powództwa jednoznacznie wskazuje na prawidłowe wyliczenie liczby akcji spółki (...) S.A. zbywanych nieodpłatnie pracownikom (...) S.A. w stosunku do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa (str. 9 uzasadnienia) oraz, że pracownicy byli uprawnieni do nabycia 15% akcji z 20.998.807 akcji (...) S.A. (str. 3 uzasadnienia).

2) art. 278 § 1 k.p.c. poprzez zaniechanie przez Sąd dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości przedsiębiorstw, o co wnioskowali obaj powodowie;

3) art. 38 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji poprzez bezzasadne przyjęcie, że przepis ten winien zostać zastosowany w przedmiotowej sprawie jako podstawa oddalenia powództwa podczas, gdy powód nie wywodził podstawy swego żądania na fakcie bycia uprawnionym pracownikiem (...) sp. z o.o. zaś podstawą jego żądania był wyłącznie zarzut nieprawidłowego ustalenia puli akcji pracowniczych w oparciu o tą część planu połączenia, która określała parytet wymiany akcji zorganizowanej części przedsiębiorstwa (...) S.A. z pominięciem części planu połączenia określającej liczbę akcji przyznanych w zamian za część majątku tej spółki w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o.

W uzasadnieniu apelacji powodowie G. B. i H. M. podnieśli argumentację tożsamą jak w opisanej powyżej apelacji powodów J. K. i M. S..

W odpowiedzi na apelacje powodów: G. B. i H. M. pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Akta sprawy wraz z apelacjami powodów G. B. i H. M. zostały przekazane Sądowi Okręgowemu, XXI Wydziałowi Pracy, gdzie zostały zarejestrowane pod sygnaturą akt. XXI Pa 478/14. Zarządzeniem z dnia 2 października 2015 r. powyższa sprawa została połączona do wspólnego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia ze sprawami o sygn. akt XXI Pa 334/14, XXI Pa 476/14, XXI Pa 478/14 i XXI Pa 479/14 i dalej prowadzono je pod wspólną sygnaturą XXI Pa 334/14.

Powód J. S. pozwem zarejestrowanym pod sygn. akt **VIII P 1461/13** skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa, wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 42.126,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Powód K. P. pozwem zarejestrowanym pod sygn. akt **VIII P 1268/13** przeciwko Skarbowi Państwa – Ministrowi Skarbu Państwa wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 42.126,72 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Rejonowy postanowieniem z dnia 3 marca 2014 r. połączył sprawę o sygn. akt **VIII P 1268/13** do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VIII P 1241/13 i dalej prowadził postępowanie pod sygn. akt VIII P 1241/13.

Sąd Rejonowy ustalił, że J. S. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym „Przedsiębiorstwo (...)” w okresie od 5 kwietnia 1982 r.

K. P. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w Przedsiębiorstwie Państwowym Przedsiębiorstwo (...) do 24 kwietnia 1995 r.

W dniu 8 stycznia 2002 r. „ Przedsiębiorstwo (...) zostało wpisane do rejestru sądowego. W dniu 5 czerwca 2009 r. został dokonany akt komercjalizacji ww. przedsiębiorstwa państwowego w akcie notarialnym Repertorium A nr (...), sporządzonym przez notariusza P. B.. W wyniku komercjalizacji wspomnianego przedsiębiorstwa państwowego, w dniu 30 lipca 2009 r. dokonano wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego spółki pod firmą (...) S.A. Wszystkie akcje w kapitale zakładowym ww. spółki akcyjnej, tj. w liczbie 20.000.0000 akcji o wartości nominalnej 1 zł każda, objął Skarb Państwa. W dniu 15 lutego 2010 r. „ Przedsiębiorstwo (...) zostało wykreślone z rejestru. Wpis ten uprawomocnił się w dniu 2 marca 2010r.

W dniu 28 lutego 2011 r. sporządzony został plan połączenia dla pięciu spółek: Towarzystwo (...) S.A., (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. W dniu 13 kwietnia 2011 r. Sąd Rejestrowy dokonał wpisu połączenia tych spółek poprzez utworzenie spółki akcyjnej pod firmą (...) S.A. Firma spółki została zmieniona wpisem z dnia 30 marca 2012 r. na (...) S.A.

Przedsiębiorstwo (...), a następnie spółka (...) S.A. posiadała 100% udziałów w kapitale zakładowym spółki (...) sp. z o.o., wpisanej do rejestru sądowego w dniu 6 września 2001 r. Spółka (...) sp. z o.o., jako jedna ze spółek uczestniczących we wspomnianym połączeniu, została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18 sierpnia 2011 r.

W związku z wyżej wskazanym połączeniem oraz prywatyzacją spółki (...) S.A. (ówczesnie (...) S.A.), będącej uniwersalnym następcą (...) S.A., pracownicy (...) S.A. byli uprawnieni do nieodpłatnego nabycia akcji spółki (...) S.A. na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (z późn. zm.).

Podstawą określenia grup pracowniczych był staż pracy, zgodnie z ustawą o komercjalizacji i prywatyzacji. Pula tzw. akcji pracowniczych dla pracowników (...) S.A. została ustalona w oparciu o wyżej wspomniany plan połączenia, przewidujący parytet wymiany akcji.

W związku z jednoczesnym połączeniem spółki-matki ((...) S.A.) oraz spółki-córki ((...) sp. z o.o.), na potrzeby połączenia, według planu połączenia, zawierającego wycenę wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na 1 stycznia 2011 r., z bilansu (...) S.A. zostały wyodrębnione aktywa tej spółki w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o. Wycena nastąpiła na podstawie wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. metodą skorygowanych aktywów netto. Stosunek wymiany akcji (...) S.A. (20.000.000 akcji) ustalono na 20.998.807 akcji (...) S.A., natomiast w zamian za 2.620 udziałów (...) sp. z o.o. wydano 2.322.179 akcji (...) S.A. Do planu połączenia zostały załączone m.in. oświadczenia członków Zarządu spółek (...) S.A. oraz (...) sp. z o.o. o wartości majątku tych spółek. Zgodnie z tymi oświadczeniami, wartość aktywów netto spółki (...) S.A. według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. wynosiła 996.345.000,00 złotych, natomiast wartość aktywów netto spółki (...) sp. z o.o. według stanu na ten sam dzień wynosiła 110.182.000,00 złotych.

Liczba akcji przeznaczona do udostępnienia uprawnionym pracownikom wyniosła 3.528.484 akcje, (...) tj. spółki utworzonej w wyniku połączenia. W związku z faktem, że nie wszystkie spółki biorące udział w połączeniu podlegały wcześniejszej komercjalizacji, akcje przysługiwały pracownikom następujących spółek: (...) S.A. (3.149.821 akcji), (...) sp. z o.o. (223.616 akcji) oraz (...) sp. z o.o. (155.047) akcji. Pracownicy spółki (...) S.A. byli więc uprawnieni do nabycia 15% akcji z 20.998.807 akcji (...) S.A.

Wykonywanie czynności technicznych związanych ze sporządzaniem listy uprawnionych pracowników do nieodpłatnego nabywania akcji a także zawieraniem umów o nieodpłatne nabycia akcji Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa, powierzył spółce (...) S.A. w W..

Spółka (...) sp. z o.o. nie powstała w wyniku komercjalizacji, a wszystkie akcje w spółce (...), przyznane w zamian za udziały w spółce (...) sp. z o.o. objął Skarb Państwa jako jedyny akcjonariusz (...) S.A., w związku z faktem, że obie spółki zostały wykreślone z Krajowego Rejestru Sądowego na skutek połączenia.

Powodowie należeli do grupy pracowników uprawnionych do nieodpłatnego nabycia akcji (...) S.A. Zgodnie z listą sporządzoną na podstawie decyzji zarządu (...) S.A. na podstawie art. 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników, powodom przypadło po 8005 akcji (...) z 3.149.821 akcji (...) przypadających pracownikom (...) S.A. Powodowie złożyli w terminie oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji spółki (...). Powodowie zawarli z Ministrem Skarbu Państwa umowę nieodpłatnego nabycia po 8005 akcji (...) S.A.

Ponadto, wartość jednej akcji, zgodnie z Uchwałą nr 18/10/2011 Zarządu spółki Grupa (...) S.A. z dnia 24 października 2011 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków emisji i wykonania praw z warrantów subskrypcyjnych serii A oraz złożenia oferty nabycia akcji w spółkach zależnych miała wynosić 47,4476790975 zł. Wartość ta w zbliżeniu odpowiada ilorazowi wartości aktywów netto (...) sp. z o.o., tj. 110.182.000,00 złotych oraz liczby akcji (...) przypadającej w zamian za udziały (...) sp. z o.o. tj. 2.322.179 akcji ($110.182.000,00 \text{ zł} / 2.322.179 = 47,44768 \text{ zł}$), a zatem wartości jednej akcji ustalonej w planie połączenia.

Następcą (...) spółka (...) został (...) S.A. w W..

Sąd Rejonowy wskazał, że ustaleń dokonał na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz aktach osobowych powoda i wskazał, że stan faktyczny pomiędzy stronami był bezsporny, różnice dotyczyły oceny prawnej zgłoszonego roszczenia. Sąd oddalił wniosek strony powodowej o powołanie biegłego z zakresu rachunkowości przedsiębiorstw celem ustalenia obecnej wartości akcji (...) S.A. Sąd doszedł do przekonania, że jeśli roszczenie powodów podlega oddaleniu z uwagi na brak jego zasadności, to tym bardziej nie jest zasadne przeprowadzanie dowodu, na okoliczność ustalenia obecnej wartości akcji, które się stronie powodowej nie należą.

Sąd I instancji uznał, że powództwo J. S. i K. P. nie zasługuje na uwzględnienie. Podniósł, że odpowiedzialność Skarbu Państwa wynika z nienależytego wykonania obowiązku zaoferowania uprawnionym pracownikom możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (art. 38d ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji). Z tego względu uznał, że nie ma podstaw twierdzenia, że Minister Skarbu Państwa był związany ustaleniami wspomnianego planu połączenia tj. zastosowania wprost parytetu wymiany akcji/udziałów poszczególnych spółek na akcje spółki nowo zawiązanej. Staranne wykonanie obowiązku zaoferowania uprawnionym pracownikom możliwości wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, wymagało analizy planu połączenia w celu ustalenia odpowiedniego parytetu wymiany akcji w zamian za aport, jakim było wniesienie spółki (...) S.A. do nowo zawiązanej spółki.

Sąd Rejonowy wskazał, że wobec wygaśnięcia w dniu 16 października 2013 r. prawa do nieodpłatnego nabycia akcji (...), powodowie mogą ewentualnie wystąpić z roszczeniem o odszkodowania za nie udostępnienie właściwej liczby akcji.

Sąd I instancji podniósł, że odpowiedzialność Skarbu Państwa za prawidłowe rozdzielanie akcji pracowniczych nie budzi wątpliwości w orzecznictwie. Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie Sądu Najwyższego obowiązuje pogląd, że prawo pracownika do nabycia nieodpłatnie akcji Skarbu Państwa stwarza po stronie właściciela ustawowy obowiązek udostępnienia ich pracownikom. W związku z tym, jego nie wykonanie rodzi po stronie pracownika, tj. uprawnionego roszczenie o złożenie oświadczenia o udostępnienie konkretnej liczby akcji, zaś po upływie czasu ich udostępnienia, roszczenie odszkodowawcze dochodzone na zasadach ogólnych. Jeśli utrata nastąpiła wskutek niewłaściwego wykonania obowiązków nałożonych na podmiot zobowiązany do przeprowadzenia procesu

nieodpłatnego zbycia akcji, Skarb Państwa odpowiada na podstawie art. 471 k.c. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008r., sygn. II PK 131/2007).

Zdaniem Sądu Rejonowego nie jest zasadne stanowisko pozwanego, że Minister Skarbu Państwa nie ma legitymacji procesowej w niniejszej sprawie. Właścicielem i dysponentem akcji (...) S.A. był Skarb Państwa reprezentowany przez Ministra Skarbu Państwa w W., stąd jest on legitymowany biernie procesowo do występowania w niniejszej sprawie w zakresie roszczeń dotyczących akcji. (...) S.A. wykonywał jedynie czynności techniczne, dotyczące w szczególności ustalenia pracowników uprawnionych do akcji.

Sąd Rejonowy podniósł, że z ustalonego stanu faktycznego jednoznacznie wynika, że powodowie byli uprawnieni do nieodpłatnego nabycia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (...) S.A. połączonej wraz ze spółkami Towarzystwo (...) S.A., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o. przez zawiązanie nowej spółki - (...) S.A. w ilości odpowiadającej wycenie wartości aportu w postaci spółki (...) S.A., z uwzględnieniem wartości spółki (...) sp. z o.o.

W pierwszej kolejności Sąd I instancji zaznaczył, że komercjalizacja następuje na skutek aktu komercjalizacji sporządzonego przez Ministra Skarbu Państwa za Skarb Państwa przekształcającego przedsiębiorstwo państwowe w kapitałową spółkę handlową i wpisu do rejestru przedsiębiorców. Podkreślił, że przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. nr 118, poz.561 ze zm.) umożliwiają uprawnionym pracownikom nieodpłatne nabycie akcji komercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego tzw. akcji pracowniczych. Zgodnie z art. 38 ust.2 tej ustawy, prawo do nieodpłatnego nabycia akcji powstaje po upływie trzech miesięcy od dnia zbycia przez Skarb Państwa pierwszych akcji na zasadach ogólnych. Odwołał się do art. 2 pkt 5 cytowanej ustawy i wskazał, że powodowie byli uprawnionymi pracownikami w rozumieniu ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji a nadto stosownie do art. 38d ust. 4 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji złożyli oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji, wobec czego, zgodnie z art. 38 ust. 2 ustawy, prawo to nabyli po 3 miesiącach od upływu terminu na złożenie oświadczenia o zamiarze nabycia akcji.

Sąd Rejonowy podniósł, że mając na uwadze sposób powstania spółki (w trybie art. 492 § 1 ust. 2 Kodeksu spółek handlowych), wobec niej będzie mieć zastosowania przepis art. 38d ust. 1 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, zgodnie z którym w przypadku wniesienia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji do spółki z udziałem Skarbu Państwa, minister właściwy do spraw Skarbu Państwa może zaoferować uprawnionym pracownikom możliwość wykonania ich prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, w drodze nabycia akcji spółki z udziałem Skarbu Państwa, objętych w zamian za wniesione akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji. W niniejszej sprawie bezsporny jest fakt wniesienia spółki (...) S.A. powstałej w wyniku komercjalizacji, a także jej spółki-córki (...) sp. z o.o. spółki z udziałem Skarbu Państwa – (...) S.A.

Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z art. 38d ust. 3 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji, podstawą ustalenia liczby przysługujących uprawnionym pracownikom akcji spółki, do której wniesiono akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, jest wycena wartości aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w zamian za wnoszone akcje. Liczba akcji zbywanych nieodpłatnie uprawnionym pracownikom powinna być proporcjonalna do liczby akcji należnych im na podstawie art. 36 i określa się ją na podstawie stosunku liczby akcji wnoszonych do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa.

Analiza podstawy faktycznej powództwa jednoznacznie, zdaniem Sądu Rejonowego, wskazuje na prawidłowe wyliczenie liczby akcji (...) S.A. zbywanych nieodpłatnie uprawnionym pracownikom (...) S.A. w stosunku do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa. Podstawą wyliczenia liczby akcji pracowniczych był Plan połączenia z dnia 28 lutego 2011 r., zawierający wycenę wartości rynkowych łączących się spółek według stanu na dzień 1 stycznia 2011 r. (czyli sprzed połączenia). W ocenie Sądu Rejonowego wyłączenie wartości (...) sp. z o.o. z aktywów (...) S.A. było zabiegiem koniecznym w celu uniknięcia podwójnego uwzględnienia wartości spółki (...) sp. z o.o. w wartości spółki nowo zawiązanej na potrzeby połączenia, a także w celu właściwej realizacji obowiązków Skarbu Państwa i uprawnień pracowników wynikających z art. 38d i art. 36 ustawy.

Zgodzić się należy z pozwanym, że powodowie nie byli uprawnieni do nabycia akcji spółki (...) sp. z o.o. ze względu na brzmienie art. 38 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Ponadto podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 27 maja 2009 r. sygn. akt II PK 297/08 że : „Przepisy dotyczące nieodpłatnego nabycia akcji powinny być interpretowane ściśle, aczkolwiek, jeżeli zostaną spełnione przesłanki nabycia prawa do akcji, to nie ma podstaw do restrykcyjnego interpretowania na niekorzyść osób uprawnionych.” W ocenie Sądu skoro art. 36 ustawy mówi o prawie pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji przedsiębiorstwa to właśnie tego, którego są pracownikami, a nie innego (którego jedynym udziałowcem jest pracodawca powoda). Nadto jak podkreślił art. 38d ust. 3 jasno mówi, że podstawą ustalenia liczby przysługujących uprawnionym pracownikom akcji spółki, do której wniesiono akcje spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, jest wycena wartości aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz ustalony na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych. Ustawa, szczególnie art. 38d, nie przyznaje pracownikom prawa do objęcia akcji innej spółki, która także się łączy, mimo, że ich pracodawca jest jej udziałowcem.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy oddalił powództwa J. S. i K. P..

Apelacje od powyższego wyroku złożyli powodowie J. S. i K. P.. W jednorodnych apelacjach wnieśli o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono naruszenie przepisów postępowania oraz prawa materialnego skutkujących nierozpoznaniami przez Sąd I instancji istoty sprawy, a mianowicie:

1) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez ujawnienie przez Sąd wewnętrznej sprzeczności w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie z jednej strony, że powód był uprawniony do nieodpłatnego objęcia akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji (...) S.A. połączonej z innymi wskazanymi spółkami w ilości odpowiadającej wycenie wartości aportu w postaci spółki (...) S.A., z uwzględnieniem wartości spółki (...) sp. z o.o. (str. 7 uzasadnienia) z równoczesnym stwierdzeniem, że analiza podstawy faktycznej powództwa jednoznacznie wskazuje na prawidłowe wyliczenie liczby akcji spółki (...) S.A. zbywanych nieodpłatnie pracownikom (...) S.A. w stosunku do liczby akcji objętych przez Skarb Państwa (str. 9 uzasadnienia) oraz, że pracownicy byli uprawnieni do nabycia 15% akcji z 20.998.807 akcji (...) SA (str.3 uzasadnienia);

2) art. 278 § 1 kpc poprzez zaniechanie przez Sąd dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości przedsiębiorstw, o co wnioskowali obaj powodowie;

3) art. 38 ust. 5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji poprzez bezzasadne przyjęcie, że przepis ten winien zostać zastosowany w przedmiotowej sprawie jako podstawa oddalenia powództwa podczas, gdy Powód nie wywodził podstawy swego żądania na fakcie bycia uprawnionym pracownikiem (...) sp. z o.o. zaś podstawą jego żądania był wyłącznie zarzut nieprawidłowego ustalenia puli akcji pracowniczych w oparciu o tą część planu połączenia, która określała parytet wymiany akcji zorganizowanej części przedsiębiorstwa (...) S.A. z pominięciem części planu połączenia określającej liczbę akcji przyznanych w zamian za część majątku tej spółki w postaci udziałów w spółce (...) sp. z o.o.

W uzasadnieniu apelacji powodowie G. B. i H. M. podnieśli argumentację tożsamą, jak w opisanej wyżej apelacji powodów J. K. i M. S..

W odpowiedzi na apelacje powodów G. B. i H. M. pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Akta sprawy wraz z apelacjami powodów G. B. i H. M. zostały przekazane Sądowi Okręgowemu, XXI Wydziałowi Pracy, gdzie zostały zarejestrowane pod sygnaturą akt. XXI Pa 479/14. Zarządzeniem z dnia 2 października 2015 r.

powyższa sprawa została połączona do wspólnego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia ze sprawami o sygn. akt XXI Pa 334/14, XXI Pa 476/14, XXI Pa 478/14 i XXI Pa 479/14 i dalej prowadzono je pod wspólną sygnaturą XXI Pa 334/14.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXI Wydział Pracy zważył, co następuje:

Apelacje powodów są uzasadnione.

Jakkolwiek bowiem Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy w zakresie stanu faktycznego dotyczącego każdego z roszczeń rozpoznawanych w połączonych obecnie do wspólnego rozpoznania sprawach, to uznaje, że ustaleń tych dokonano w zbyt wąskim zakresie, niezasadnie odstępując od badania czy prawidłowo wyceniono wartość aportu w postaci akcji spółki powstałej w wyniku komercjalizacji oraz czy prawidłowo ustalono na jej podstawie parytet służący określeniu liczby akcji obejmowanych przez Skarb Państwa w zamian za wnoszone akcje. Ustalenia te stanowią o istocie sprawy, albowiem pozwalają na dokonanie oceny czy doszło do zarzucanego przez powodów zaniżenia puli akcji pracowniczych, skutkującego szkodą każdego z powodów na skutek przyznania im mniejszej liczby tych akcji.

Rozpoznając sprawy podlegające obecnie kontroli instancyjnej, Sąd Rejonowy z jednej strony bezkrytycznie uznał, że przedstawiona przez pozwanego opinia niezależnego biegłego rewidenta z badania planu połączenia spółek (k. 83 akt VIII P 1241/13), jednoznacznie wskazuje, że stosunek wymiany akcji spółek uczestniczących w połączeniu na akcje pozwanej spółki został należycie określony - mimo, że w opinii tej brak jest jakiegokolwiek odniesienia do (stanowiącego sporne zagadnienie) wyłączenia wartości akcji spółki (...) z (...) spółki (...). Z drugiej zaś strony, w dowolny sposób, nie odwołując się do jakichkolwiek norm stwierdził, że wyłączenie wartości (...) sp. z o.o. z aktywów (...) S.A. było zabiegiem koniecznym w celu uniknięcia podwójnego uwzględnienia wartości spółki (...) sp. z o.o. w wartości spółki nowo zawiązanej na potrzeby połączenia, zdając się traktować przy tym powodów - byłych pracowników spółki (...), jako aplikujących do nabycia akcji spółki (...), jakkolwiek żaden z powodów nie domagał się akcji pochodzących z tej spółki, tylko akcji spółki powstałej na skutek połączenia.

To nadmierne uproszczenie oceny zgodności z prawem sposobu ustalenia praw powodów do akcji zbiegło się z bezzasadną decyzją Sądu pierwszej instancji o oddaleniu wniosków dowodowych powodów o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego do spraw rachunkowości przedsiębiorstw na okoliczność ustalenia prawidłowości ustalenia liczby należnych powodom akcji.

Sąd Okręgowy odnotował, że te decyzje procesowe opatrzone zostały przez powodów zastrzeżeniami zgłoszonymi w trybie art. 162 k.p.c. (k. 285 akt VIII P 1241/13, k. 196 odw. akt VIII P 1442/13, k. 201 akt VIII P 1354/13 i k. 348 akt VIII P 1461/13), zaś w sprawie VIII P 489/13 z powództwa K. S. wniosek ten (odnotowany na k. 7 akt sprawy) w ogóle nie został rozpoznany.

Usuwać zatem naruszenie przez Sąd pierwszej instancji art. 278 § 1 k.p.c. dotyczące zaniechania dopuszczenia dowodu z opinii biegłego do spraw rachunkowości przedsiębiorstw, Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego w zakresie bankowości i wyceny przedsiębiorstw (...) na okoliczność ustalenia prawidłowości liczby akcji przydzielonych powodom, z uwzględnieniem badania:

- prawidłowości wyceny aportu spółki powstałej w wyniku komercjalizacji, w tym w szczególności prawidłowości wyłączenia z (...) S.A. wartości akcji (...) spółki z o.o.;

- prawidłowości i zasadności zastosowania metody skorygowanych aktywów netto dla ustalenia stosunku wymiany udziałów/akcji spółek uczestniczących w połączeniu w akcje (...), tj. (...) S. A. w W. w tym w szczególności zbadania czy zastosowanie tej metody nie doprowadziło do uszczuplenia liczby akcji przydzielonych pracownikom, jak też określenia w jaki sposób wartość nominalna akcji (...) wpływa na liczbę akcji należnych pracownikom oraz czy wartość aportu spółki komercjalizowanej wpływa na liczbę akcji należnych pracownikom;

- prawidłowości przyjętego stosunku wymiany akcji spółek uczestniczących w połączeniu na akcje (...);

- prawidłowości ustalenia liczby akcji przeznaczonych dla pracowników łączonych spółek przy uwzględnieniu dyspozycji art. 36 ust 1 i 2 oraz § 38d ust. 3 ustawy o komercjalizacji (...) z uwzględnieniem badania czy iloczyn uprawnionych pracowników i kwoty 18 średnich wynagrodzeń miesięcznych nie przekroczył liczby odpowiadającej 15 % akcji objętych przez Skarb Państwa w dniu wpisania spółki do rejestru,

oraz innych okoliczności istotnych dla liczby akcji należnych powodom (k. 224).

Biegły P. K. w sporządzonej opinii (k. 440 i nast.) potwierdził, że majątek spółki (...) został wniesiony do (...) bez udziałów w spółce (...), tj. udziały w spółce (...) zostały wyłączone z oszacowania majątku spółki (...) (k. 446, str. 7 opinii). Biegły stwierdził, że nie wyceniono majątku spółki (...) lecz „wartość 100% kapitałów własnych Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa”. Zdaniem biegłego, wycena Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa (ZPC) nie jest wyceną spółki, a tym bardziej 100 % jej kapitałów, bowiem 100 % kapitałów obejmuje wszystko co jest w spółce, tj. przedsiębiorstwo i inne składniki, które nie są przedsiębiorstwem. Biegły wskazał, że wycena powinna być dotyczyć albo Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa, które nie stanowi całości majątku spółki albo spółki, tj. całości jej majątku i dopiero wówczas można określić, że dokonano wyceny 100 % kapitałów własnych. Biegły wskazał więc, że nie doszło do przyznania spółce (...) jako udziałowcowi spółki (...) - akcji nowej spółki w zamian za udziały w spółce (...). W ocenie biegłego, plan połączenia spółek był wadliwy i nie wskazywał co dzieje się z akcjami nowej spółki, które mają być wydane udziałowcowi spółki (...), która również podlegała połączeniu i została wykreślona z rejestru. Tymczasem, w planie połączenia nie wskazano wyraźnie miejsca spółki (...) jako spółki zależnej D., a wartość aktywów netto Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa spółki (...) nie obejmowała wartości aktywów netto spółki (...), tj. kwoty 110 182 000 zł. Zdaniem biegłego, doszło do tego na skutek początkowego założenia, że konsolidacji podlegać będą 4 spółki, tj. D., (...), (...), co potwierdzone zostało w piśmie z 21.03.2011 r. (k. 241 akt VIII P 1461/13).

Biegły wykazał nadto, że stosunek wymiany akcji na akcje nowej spółki został ustalony nieprawidłowo, tj. 20 000 000 akcji spółki (...) zmieniono na 20 998 807 akcji nowej spółki, zamiast na 23 320 986 akcji (k. 450). Wyliczenia podwyższonej liczby akcji nowej spółki biegły dokonał poprzez przeniesienie akcji przyznanych spółce (...) (2 322 179 akcji) do spółki (...).

Biegły podał też, że liczba akcji przeznaczonych do nieodpłatnego nabycia przez uprawnionych pracowników nie przekroczyła pułapu wartości określonego w art. 36 ust. 3 ustawy o komercjalizacji (...), tj. kwoty 33 755 703,12 zł.

Sąd Okręgowy podzielił zasadność powyższych wniosków opinii biegłego, skoro art. 499 § 2 pkt 3 ksh nakazuje przy łączeniu lub przejmowaniu spółek ustalenie wartości majątku spółki. Biegły prawidłowo zaznaczył, że przepisy ustawy Kodeks spółek handlowych nie przewidują łączenia Zorganizowanej Części Przedsiębiorstw.

W ocenie Sądu Okręgowego, dowód powyższy wykazał zatem, że na skutek nieprawidłowego mechanizmu wymiany akcji spółki (...) na akcje nowej spółki, „spółka (...)” otrzymała o 2 322 179 akcji mniej, zaś te akcje przydzielono „spółce (...)”.

W ocenie Sądu Okręgowego, okoliczność, że uwzględnienie w wycenie wartości majątku spółki (...) wartości udziałów przysługujących tej spółce w spółce (...) doprowadziłaby do zdublowania należnych obu tym podmiotom akcji w nowej spółce - nie ma znaczenia dla zasadności roszczeń powodów. Zasadnie bowiem biegły wskazał w opinii, że istniały alternatywne sposoby doprowadzenia do włączenia spółki (...) do nowej spółki, które nie doprowadziłyby do obniżenia liczby akcji należnych pracownikom spółki (...). Pozwany, jako podmiot odpowiedzialny za zaspokojenie prawa pracowników do nieodpłatnego nabycia akcji w dniu 26.07.2011 r. określił liczbę akcji przeznaczonych do nieodpłatnego udostępnienia pracownikom spółki (...), jako pracownikom jednego z trzech łączonych podmiotów (obok spółki (...)) na 3 149 821 (k. 44 akt VIII P 1241/13) mimo, że uprzednie pismo informowało o konsolidacji 4 spółek, tj. D., (...), (...) - pismo z dnia 21.03.2011 r. (k. 241 akt VIII P 1461/13).

Pozwany w dniu 15.09.2011 r. zwrócił się do spółki (...) o przedstawienie zastosowanej metodologii wyceny spółki przyjętej dla potrzeb połączenia spółek wskazując, że obok D. łączeniu podlega 5 innych spółek: Towarzystwo (...), (...), (...), (...) oraz A. (k. 281 akt VIII P 1241/13).

W odpowiedzi pozwany uzyskał informację, że na potrzeby połączenia spółek z bilansu D. zostały wyodrębnione aktywa w postaci udziałów tej spółki w spółce (...), przez co w wycenie Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa (...) D. nie uwzględniono wartości spółki (...), która stanowiła odrębny podmiot podlegający połączeniu (k. 280 akt VIII P 1461/13 – pismo z dnia 26.09.2011 r.).

Pozwany, mimo tych informacji i rozbieżności między liczbą łączonych podmiotów nie dokonał żadnej korekty i przeliczenia akcji należnych pracownikom łączonych podmiotów. Pozwany, wykonując obowiązek z § 7 ust. 1 rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalania liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników, tj. poinformowania spółki o liczbie akcji przeznaczonych do nieodpłatnego udostępnienia uprawnionym pracownikom, oparł się zatem bezrefleksyjnie na planie połączenia spółek przygotowanym przez zarządy spółek łączonych (k. 34 i nast. akt VIII P 1241/13) określając, że stosunek wymiany akcji spółki (...) oparty na wycenie wartości rynkowej akcji lub udziałów łączących się spółek zgodny będzie z zaproponowanym w planie połączenia mimo, że plan ten nie wskazywał, iż jakkolwiek zastosowano do wyceny metody skorygowanych aktywów netto, z wyceny wyłączono wartość udziałów spółki (...) w spółce (...). Co więcej, mimo wskazania w dniu 26.09.2011 r., że w wycenie Zorganizowanej Części Przedsiębiorstwa (...) D. nie uwzględniono wartości spółki (...) (k. 280 akt VIII P 1461/13) korekty wyliczenia z dnia 26.07.2011 r. nadal nie dokonano, zaś Departament Mienia Skarbu Państwa w piśmie z 22.07.2013 r. (k. 279 akt VIII P 1241/13) zaznaczył, że dokonując wyliczenia akcji pracowniczych oparł się na przedstawionym planie połączenia, zawierającym przelicznik parytetu wymiany.

Przyjęcie przez pozwanego za prawidłowe sposobu przeliczenia liczby akcji należnych powodom skutkuje zatem jego odpowiedzialnością na podstawie art. 471 kc. Okoliczność, że pozwany na podstawie umowy z dnia 12.08.2011 r. (k. 232 akt VIII P 1241/13) posługiwał się w realizacji prawa do akcji prywatyzowaną spółką, na której spoczywała część obowiązków związana z przygotowaniem listy uprawnionych, nie zwalnia pozwanego z odpowiedzialności za nieprawidłowe ustalenie parytetu wymiany akcji, na skutek czego pracownikom spółki (...), w tym powodom przyznano mniejszą liczbę akcji (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 lipca 2009 r., II PK 20/09). Pozwany, z racji uprawnień właścicielskich zobowiązany był do nadzorowania procesu konsolidacji i opinia biegłego rewidenta potwierdzająca prawidłowość planu połączenia od odpowiedzialności tej pozwanego nie zwalnia.

Uwzględniając zatem, że uzasadnione zarzuty powodów dotyczące naruszenia przez Sąd pierwszej instancji przepisów prawa procesowego doprowadziły do błędnej oceny prawnej okoliczności faktycznych w rozpoznawanych sprawach, Sąd Okręgowy badał następnie wartość szkody powodów wynikającej a tak ustalonych okoliczności.

W sprawie istotnym było, że posiadacze akcji (...) spółki (...) uzyskali możliwość (na podstawie otrzymywanych warrantów subskrypcyjnych wydawanych przez (...) S.A.) na akcje (...) S.A.

(...) S.A. nie jest spółką notowaną na giełdzie i nie ma możliwości zbywania akcji przez akcjonariuszy z zastosowaniem mechanizmów giełdowych. Spółką notowaną na giełdzie jest za to większościowy akcjonariusz pozwanego - (...) S.A. Okoliczność ta była wielokrotnie wskazywana przez pozwanego, nie była ona również kwestionowana przez powodów. Posiadacze akcji (...) S.A. mieli zatem wybór: dokonać sprzedaży akcji (ale nie za pośrednictwem giełdy) lub jako posiadacze imiennych warrantów subskrypcyjnych wyemitowanych przez większościowego akcjonariusza pozwanego (obecnie działającego pod firmą (...) S.A.) dokonać wymiany posiadanych akcji pozwanego na notowane na giełdzie akcje (...) S.A. Cena jednej akcji pozwanego - 47,45 zł oraz cena emisyjna jednej akcji (...) S.A. - 52,5797604500 zł ustalona została dla potrzeb wymiany warrantów subskrypcyjnych na (...) i nie odzwierciedla aktualnej wartości rynkowej akcji obydwu spółek.

Sąd Okręgowy zważył, że podstawą wszelkich roszczeń odszkodowawczych (wynikającej tak z reżimu kontraktowego jak i deliktowego) jest istnienie szkody i związku przyczynowego między doznaną szkodą a działaniem osoby zobowiązanej do jej naprawienia. Ciężar dowodu w tym zakresie spoczywa na poszkodowanym. W niniejszym postępowaniu powodowie zobowiązani byli zatem wykazać szkodę jaką ponieśli z związku z niewydaniem im pełnej należnej liczby akcji (...) S.A. Szkodą tą, wedle powodów, jest strata wyrażająca się w wartości tych akcji. W ocenie powodów wartość jednej akcji (...) S.A. stanowić miała kwotę 47,45 zł. Żadna z wyżej wymienionych kwot nie znajduje potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Jak wskazywano powyżej cena akcji pozwanego i większościowego akcjonariusza wskazana w uchwale Zarządu Spółki pod firmą Grupa (...) S.A. (większościowego akcjonariusza pozwanego) z dnia 24 października 2011 r. nie odzwierciedlają rynkowej wartości tych akcji i nie mogą stanowić podstawy wyliczenia odszkodowania należnego powodom.

Sąd Okręgowy zważył, że zgodnie z treścią art. 361 § 2 k.c. naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. W wyniku zobowiązania przez sąd do naprawienia szkody nie może dochodzić do nienależnego wzbogacenia poszkodowanego. W realiach niniejszej sprawy, ustalenie wartości 1 akcji pozwanego na kwotę 47,45 zł, a co tym idzie odszkodowania należnego powodom, wymagało wykazania, że w dacie orzekania akcje (...) S.A. miały taką wartość. Dowodów na powyższe brak w zgromadzonym materiale dowodowym. Powodowie nie wykazali, że w chwili orzekania akcje (...) miały wartość 47,45 zł, co byłoby jednoznaczne z możliwością sprzedaży akcji za taką cenę.

W pismach procesowych pozwanego oraz załączanych dokumentach przedstawiono mechanizm wymiany akcji (...) na akcje (...) S.A. za pośrednictwem (...) Banku S.A. Jak wynika ze zgromadzonego w niniejszym postępowaniu materiału dowodowego, odpowiadając na ofertę (...) Banku S.A. powodowie w zamian z akcje (...) (a ściśle biorąc w zamian za warranty subskrypcyjne przydzielone każdemu posiadaczowi akcji pracowniczych (...)) otrzymaliby ściśle określoną liczbę akcji (...) S.A., nie zaś środki pieniężne. Przyjęcie zatem odszkodowania w wysokości powstałej z przemnożenia liczby akcji (...) jakie otrzymaliby powodowie przez wartość emisyjną w wysokości 47,45 zł nie ma żadnego uzasadnienia. (...) Banku S.A. nie skupuje akcji (...) w zamian za gotówkę, co ma istotne znaczenie dla określenia wysokości należnego odszkodowania.

Powodowie domagali się naprawienia szkody poprzez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej, stosownie do treści art. 363 § 1 k.c. Taki wybór naprawienia szkody niesie za sobą określone konsekwencje. Zgodnie z treścią art. 363 § 2 k.c. jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, chyba że szczególne okoliczności wymagają przyjęcia za podstawę cen istniejących w innej chwili. Również art. 316 k.p.c. nakazuje sądowi wydającemu wyrok brać pod uwagę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. W realiach niniejszej sprawy oznacza to, że wysokość odszkodowania należnego powodom powinna zostać wyliczone w oparciu o aktualną wartość akcji notowanej na giełdzie spółki (...) S.A. nie zaś w odniesieniu do jej ceny ustalonej jedynie na potrzeby wymiany akcji, tj. na kwotę 47,45 zł. W niniejszym postępowaniu nie wykazano, by posiadacze pracowniczych akcji (...) S.A. mogli osiągnąć (w jakikolwiek sposób - w drodze wymiany na akcje (...) S.A. czy w drodze sprzedaży akcji osobom trzecim) zysk który stanowiłby iloczyn liczby posiadanych akcji i kwoty 47,45 zł. Pozwany zaś konsekwentnie w toku postępowania kwestionował powyższe twierdzenie. Posiadacz akcji (...) S.A. mógłby dokonać jej sprzedaży na rzecz osób trzecich - brak jest jednak możliwości zweryfikowania wartości takiej transakcji oraz brak dowodów w niniejszym postępowaniu na powyższe. Posiadacz akcji (...) mógł wymienić je (jako jednoczesny posiadacz warratów subskrypcyjnych) na akcje notowanej na Giełdzie Papierów Wartościowych spółki (...) S.A.

(...) S.A. są dopuszczone do publicznego obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych, zatem możliwe jest określenie ich wartość na dowolny moment. (...) S.A. serii (...) (a zatem akcji jakie otrzymują uprawnieni pracownicy spółek zależnych (...) S.A. - w tym (...) S.A.) zostały dopuszczone do obrotu, na mocy uchwały Zarządu Giełdy (...) S.A. nr (...) z dnia 16 września 2013 r. (komunikat Giełdy Papierów Wartościowych - strona internetowa Giełdy (...) S.A.) Dopuszczenie do obrotu akcji serii (...) nastąpiło 18.09.2013 r. i akcje te notowane są na giełdzie do daty orzekania w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze treść art. 363 § 2 k.c. oraz okoliczność, że wartość akcji notowanych na giełdzie podlega wahaniom w niekontrolowany przez strony sposób wskutek okoliczności najzupełniej niezależnych od stron, Sąd Okręgowy przyjął do wyliczenia wartości jednej dodatkowej akcji należnej powodom - cenę średnią z okresu przypadającego od daty pierwszego notowania akcji (...) po wydaniu warrantów subskrypcyjnych (18.09.2013 r.) do daty zamknięcia rozprawy (4.08.2016 r.). Wartość ceny średniej ustalono przy pomocy narzędzia informatycznego uwzględniając następujące dane:

(...) notowania spółki	
Kurs odniesienia:	29,50 zł (13-09-17)
Data początkowa:	2013-09-18
Data końcowa:	2016-08-04
Zmiana:	-51,22%
Zmiana:	-15,11 zł
Minimum:	13,71 zł (16-06-03)
Maksimum:	31,93 zł (14-04-02)
Średni:	22,89 zł
Wolumen obrotu:	9 995 321 szt
Średni wolumen:	13 921 szt
Obroty:	251,350 mln
Średnie obroty:	0,350 mln

Odwołując się zatem do zaaprobowania przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 21 lipca 2009 r. w sprawie II PK 20/09 powyższej metody wyliczenia odszkodowania, Sąd Okręgowy przyjął, że średnia cena jednej akcji stanowiąca podstawę do wyliczenia należnego powodom odszkodowania wynosi 22,89 zł.

Sąd nie uwzględnił, by średnią cenę ustalać wg daty proponowanej przez pozwanego - na 23.12.2015 r., tj. daty złożenia przez niego pisma z k. 517. Pozwany nie podał żadnych przesłanek przemawiających za ustaleniem powyższej daty jako granicznej dla ustalenia wartości należnego powodom odszkodowania. Tymczasem przy ustalaniu wartości naprawienia szkody w pieniądzu art. 363 § 2 k.c. nakazuje ustalać tę wartość w oparciu o ceny istniejące w

dacie ustalenia tego odszkodowania (to jest dacie wyrokowania). Wskazanie cen z innej daty wymaga zaistnienia szczególnych okoliczności uzasadniających wzięcie ich pod uwagę.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazuje się, że dla wyceny wysokości odszkodowania w związku z niewydaniem akcji uprawnionemu pracownikowi, brać się pod uwagę winno kurs akcji z dnia orzekania. Dopuszcza się również jednak, stosownie do brzmienia przepisu art. 363 § 2 k.c., w uzasadnionych przypadkach przyjęcie wartości akcji z pierwszego dnia sprzedaży lub średniej ceny akcji na podstawie określonej liczby notowań akcji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010 n, II PK 118/10, Lex nr 949025, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000r., IPKN 563/99, OSNAiPus 2001, nre 18 poz. 580, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 279/07, Lex nr 465854, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2009 r., II PK 200/08, OSNP 2010, nr 21-22, po.z 256).

W wyroku z dnia 13 kwietnia 2000 r. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że wysokość należnego pracownikowi odszkodowania z tytułu bezprawnego i zawinionego uniemożliwienia mu nabycia akcji na zasadach preferencyjnych (art. 471 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i art. 24 ustaw z dnia 13 lipca 1990r o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz.U. nr 51 poz. 298 ze zm.) **powinna zostać określona według ceny tych akcji ustalonej dla osób fizycznych, obywateli polskich, oferowanej w pierwszym dniu sprzedaży** (art. 363 § 2 in fine k.c.).” (I PKN 563/99, OSNP 2001/18/560) W uzasadnieniu wyroku z dnia 2 kwietnia 2008 r. Sąd Najwyższy podkreślił, że „Kodeks cywilny w art. 363 § 2 przyjmuje, jako zasadę, iż chwilą odpowiednią do przeprowadzenia wyliczenia wysokości odszkodowania pieniężnego jest data ustalenia odszkodowania, która z reguły będzie zbieżna z datą orzekania przez sąd. Koresponduje ona z wyrażoną w art. 316 § 1 k.p.c. zasadą uwzględniania przez sąd przy wyrokowaniu stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy. Jedynie wyjątkowo, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, za podstawę odszkodowania sąd może przyjąć ceny istniejące w innej chwili. Kodeks nie zawiera żadnych wskazówek, co do zakwalifikowania określonej okoliczności, jako szczególnej w rozumieniu jego art. 363 § 2, za uzasadnione uznaje się jednak stanowisko, że okoliczności takie zachodzą, jeżeli przyjęcie ceny z daty ustalenia odszkodowania powodowałoby albo pokrzywdzenie, albo bezpodstawne wzbogacenie poszkodowanego. Podkreśla się przy tym, że przy rozstrzyganiu tego rodzaju spraw konieczne jest zachowanie daleko idącej elastyczności oraz unikanie wszelkiej szablonowości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2005 r., I CK 569/04, LEX nr 284141). Jeżeli zatem Sąd decyduje o konieczności zastosowania wyjątku od zasady przewidzianej w art. 363 § 2 k.c., tj. **ustalenia wysokości odszkodowania pieniężnego w oparciu o ceny z innej chwili niż data orzekania o żądaniu, to jest obowiązany wskazać okoliczności, jakie zadecydowały o takim rozstrzygnięciu w rozpoznawanej sprawie**” (II PK 279/07, Lex nr 465854). W uzasadnieniu wyroku z dnia 2 grudnia 2010 r. Sąd Najwyższy nawiązując do powyższych orzeczeń stwierdził, iż przedstawiona w nich wykładnia art. 363 § 2 k.c. wyraża powszechnie przyjmowany w orzecznictwie i doktrynie pogląd co do daty ustalenia odszkodowania. Sąd Najwyższy dodał nadto, że „Jeżeli sąd decyduje o konieczności zastosowania w konkretnej sprawie wyjątku od zasady przewidzianej w art. 363 § 2 k.c., czyli o konieczności ustalenia wysokości odszkodowania pieniężnego w oparciu o ceny z innej chwili niż data orzekania o żądaniu, to jest obowiązany szczegółowo przedstawić i uzasadnić przyczyny, jakie zadecydowały o takim rozstrzygnięciu w rozpoznawanej sprawie. **Ustalenie wartości odszkodowania za akcje pracownicze w odniesieniu do średniej ceny akcji z konkretnego okresu czasu sprzed wyrokowania nie przeczy normie prawnej zawartej w art. 363 § 2 in fine k.c. Sformułowanie „inna chwila” nie zawsze musi bowiem oznaczać konkretną datę, czy moment. „Inna chwila” może oznaczać także pewien okres czasu, który pozwala na sprawiedliwe uśrednienie odszkodowania. Dotyczy to w szczególności sytuacji zmieniających się cen, wahań giełdowych i wreszcie znaczących zmian kursów walut w dość krótkich okresach**” (II PK 118/10, Lex nr 949025). Z orzeczeń tych wynika więc zasada ustalania wysokości odszkodowania w odniesieniu do cen akcji - w oparciu o ceny akcji z daty orzekania o żądaniu i możliwość odstąpienia od tej zasady na rzecz ustalenia wysokości odszkodowania w oparciu o ceny akcji z daty lub okresu poprzedzającego moment wyrokowania, ale w drodze wyjątku, gdy uzasadnia to sytuacja zmieniających się cen, wahań giełdowych i znaczących zmian kursów walut w dość krótkich okresach.

Przenosząc te zasady na grunt niniejszej sprawy trzeba podkreślić, że powodowie jako pracownicy D. Przedsiębiorstwa (...) posiadali prawo do nabycia akcji (...) (wymienne z firmą (...) S.A. w W.). Żądanie powodów było związane

z komercjalizacją przedsiębiorstwa państwowego (...) w W., w wyniku której powstała (...) S.A. i która łącząc się z innymi spółkami utworzyła spółkę (...) S.A. – działającą od 30 marca 2012 r. pod firmą (...) S.A. z siedzibą w W.. Pod firmą (...) S.A. działa od dnia 25 kwietnia 2011 r. większościowy akcjonariusz (...) S.A. i akcjonariusz ten do ww. zmiany firmy działał pod firmą Grupa (...) S.A. W sprawie niniejszej uznano, że powodowie posiadają prawo do dodatkowych akcji (...) S.A. (poprzednio (...) S.A.) w rozumieniu art. 2 ust.5 ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych. (...) S.A. nie są notowane na giełdzie, nie podlegają zbywaniu z zastosowaniem mechanizmów giełdowych, bowiem (...) S.A. nie jest spółką notowaną na giełdzie. Nie było zatem możliwe ustalenie wysokości odszkodowania żadanego przez powoda według „ceny akcji ustalonej dla osób fizycznych, obywateli polskich, oferowanej w pierwszym dniu sprzedaży” w odniesieniu do akcji pozwanego (...). Akcje (...) posiadane przez osoby uprawnione mogły być zamienione na akcje (...) S.A. i zamiana ta była dokonywana za pośrednictwem (...) Banku S.A., który 1 akcję pracowniczą w spółce (...) (firma obowiązująca w dniu podjęcia uchwały z dnia 18 października 2011 r.) wycenił na kwotę 47,45 zł (dowód: informacja k. 578, uchwała w sprawie emisji warrantów k. 579 z załącznikami, w tym umową potrącenia, oświadczeniem o objęciu akcji, umową sprzedaży akcji, umową potrącenia i umową sprzedaży udziałów), a wartość akcji (...) – na kwotę 52,57 zł. W wyniku takiej zamiany powodowie za akcje (...) otrzymaliby akcje (...). Powodowie nie wykazali w niniejszym postępowaniu, by w razie posiadania przedmiotowych akcji mogli zadysponować nimi w inny sposób i że będąc pozbawionymi tej możliwości ponieśli szkodę materialną w określonej wysokości. W szczególności nie wykazali, że mogli poza obrotem giełdowym zbyć akcje (...) za wartość dochodzoną w pozwie lub, że zachowane akcje (...) mają na datę ustalania odszkodowania taką właśnie wartość. Istotne dla rozstrzygnięcia sporu jest jednak to, że oferta dotyczyła wyłącznie zamiany akcji a nie ich skupu. Skoro bowiem powodowie w wyniku tej operacji mogli wyłącznie zamienić akcje (...) na akcje (...), a akcje (...) są notowane na giełdzie, to poniesiona przez powodów szkoda nie może być zrekompensowana odszkodowaniem ustalonym według wartości akcji (...) przyjętej na potrzeby ww. wymiany (47,45 zł), ale według ceny akcji, którymi powodowie mogli dysponować w dacie ustalania wysokości odszkodowania (wydawania orzeczenia) i które mogliby zbyć – a to dotyczy akcji (...).

Wbrew twierdzeniom powodów nie ma podstaw do ustalenia wysokości odszkodowania jako równowartość jednej akcji w oparciu o kwotę 47,45 zł za każdą z uwagi na przedstawiony wyżej wywód, ale i z tego względu, iż kwota 47,45 zł jako wartość jednej akcji (...) została ustalona na potrzeby wymiany akcji na akcje (...) (nie jako cena zbycia).

Powyzsza okoliczność była jednakże podstawą do ustalenia liczby dodatkowych akcji (...) należnych powodom. Biegła, przyjmując bowiem taką właśnie wartość akcji (47,45 zł za 1 akcję) obliczyła prawidłowo liczbę akcji (...) jaką każdy z powodów otrzymałby w zamian za akcje (...).

Zgodnie z opinią biegłej B. D. (k. 536 i nast.) gdyby do (...) spółki (...) włączono wartość udziałów tej spółki w spółce (...), wartość spółki wynosiłaby 1 106 527 000 zł, zaś podział wśród pracowników spółki (...) 0,1191814 % puli akcji spowodowałoby przyznanie pracownikom tej spółki (...) akcji, a zatem zamiast 3 754 akcji na pracownika zatrudnionego od roku do trzech lat – przypadłoby takiej osobie 4 169 akcji, zaś ich liczba byłaby podwyższana o 22,65 % dla każdej następnej grupy pracowników o dłuższym stażu zakładowym (tabela nr 2 k. 544).

Przyjęcie przez Sąd takiej metody wyliczenia liczby „dodatkowych” akcji należnych powodom jest uzasadnione, skoro obliczenia te biegła oparła na niekwestionowanych przez strony okolicznościach dotyczących sposobu wymiany akcji (...) na akcje (...).

Biegła prawidłowo wykazała zatem (k. 551), że do ustalenia wysokości odszkodowania należnego powodom przyjęjąc należy równowartość następującej liczby dodatkowych akcji:

1. K. S. – 729 akcji
2. A. G. – 1073 akcje
3. J. K. – 1167 akcji

4. M. S. – 979 akcji
5. G. B. – 979 akcji
6. H. M. – 1167 akcji
7. J. S. – 885 akcji
8. K. P. – 885 akcji.

Odnosząc powyższe wartości do ustalonej wyżej wartości średniego kursu akcji, tj. kwoty 22,89 zł, należne powodom odszkodowania wynoszą:

1. K. S. – 729 akcji x 22,89 zł = 16 686,81 zł
2. A. G. – 1073 akcje x 22,89 zł = 24 560,97 zł
3. J. K. – 1167 akcji x 22,89 zł = 26 712,63 zł
4. M. S. – 979 akcji x 22,89 zł = 22 409,31 zł
5. G. B. – 979 akcji x 22,89 zł = 22 409,31 zł
6. H. M. – 1167 akcji x 22,89 zł = 26 712,63 zł
7. J. S. – 885 akcji x 22,89 zł = 20 257,65 zł
8. K. P. – 885 akcji x 22,89 zł = 20 257,65 zł.

Mając na uwadze te wyliczenia, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenia i zasądził na rzecz powodów w/w kwoty, oddalając na podstawie art. 385 k.p.c. apelacje powodów w pozostałym zakresie z uwagi na to, że powodowie domagali się odszkodowań w wysokości:

1. K. S. - 41 752,20 zł
2. A. G. - 50 000 zł
3. J. K. – 50 000 zł
4. M. S. - 46 586,08 zł
5. G. B. - 46 586,08 zł
6. H. M. – 50 000 zł
7. J. S. – 42 126,72 zł
8. K. P. – 42 126,72 zł.

Rozważając zagadnienie zapłaty odsetek zgłoszone w pozwach, Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odsetki od ustalonego w niniejszym procesie odszkodowania nie należą się powodom od daty wezwania pozwanego do zapłaty (daty doręczenia odpisu pozwu). Sąd Okręgowy podziela bowiem pogląd wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt I ACa 158/12, iż „Zasada ustalania odszkodowania pieniężnego według cen z daty jego dokonywania, tj. z daty wyrokowania ma na celu zapewnienie pełnego odszkodowania; chroni poszkodowanego przed skutkami spadku wartości pieniądza między dniem wyrządzenia szkody a chwilą wyrokowania. W razie ustalenia odszkodowania, zgodnie z zasadą wyrażoną

w art. 363 § 2 k.c., według cen z chwili wyrokowania, należy się ono w tej wysokości, gdy ceny te były wyższe od występujących wcześniej, dopiero od tej chwili. Dopiero od tej chwili można zatem mówić o opóźnieniu się dłużnika w zapłacie odszkodowania ustalonego według tych cen i w konsekwencji dopiero od tej chwili można zasądzić od niego odsetki za opóźnienie. Jeżeli odszkodowanie ustalone według cen z chwili wyrokowania jest wyższe od odszkodowania należnego we wcześniejszym terminie płatności i żądanych od niego odsetek za okres od tego terminu do chwili wyrokowania, zasądzenie, oprócz odsetek za opóźnienie od daty wyrokowania, żądanych uprzednio odsetek prowadziłoby do kompensaty uszczerbku pokrytego już przez kwotę odszkodowania ustalonego zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 363 § 2 k.c. (tak: Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 16 kwietnia 2009 r. I CSK 524/08, LEX nr 511024 i z dnia 12 października 2011 r., II CSK 82/11, LEX nr 111096). Analogiczne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 9 listopada 2011 r., I ACa 327/11 (LEX nr 1120114). (...) Skoro zgodnie z art. 363 § 2 k.c. wysokość odszkodowania ustalona zostaje według cen z daty wyrokowania, to odszkodowanie w takiej wysokości staje się wymagalne dopiero z datą wyroku sądu, zasądzenie odsetek od daty wcześniejszej narusza art. 481 § 1 k.c. (tak Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 15 lipca 2011 r., I ACa 233/11, LEX nr 1120094).” (Lex nr 1238180) Skoro zatem w niniejszej sprawie wysokość odszkodowania została ustalona zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 363 § 2 k.c., tj. według średniego kursu akcji, do ustalenia którego przyjęto, m.in. cenę akcji z chwili wydania orzeczenia, to nie ma podstaw by przyjąć, że pozwany był w okresie poprzedzającym ustalenie odszkodowania w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia w rozumieniu art. 481 § 1 k.c.

W zakresie kosztów procesu, Sąd Okręgowy zważył, że roszczenia powodów zaspokojone zostały w granicach od 49 do 54 % i w tej samej proporcji ich apelacje uwzględniono, a zatem brak było podstaw do rozliczania kosztów procesu, w tym zastępstwa procesowego stron, skoro uległy one sobie w podobnym zakresie, co skutkowało zastosowaniem w sprawie art. 100 k.p.c. w granicach, w jakich wskazuje on na możliwość wzajemnego zniesienia tych kosztów.

Monika Sawa Małgorzata Kosicka Bożena Rzewuska